БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 9

20 ФЕВРАЛЬ ШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Советн сайлови шарафига (1-нчи бет).
Совет Иттифоқида (1-нчи бет).
Н. Эгамназаров. — Чароғон кечаларда (1-нчи бет).
ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **А. Скляров.** — Район партия комитетларининг МТСлар бўйича секретарьлари ишини яхшилайлик (2-нчи бет).
КОММУНИСТЛАР БЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ КАНДИДАТЛАРИ: **Н. Мажидов.** — Бахт йўли (2-нчи бет).
Қудрат Ҳикмат, Анвар Бўрибоев. — Уста ва шогирд (2-нчи бет).
Кўкламги дала ишларига ҳамма нарсани тахт қилиб қўяйлик! (3-нчи бет).
Т. Орипов. — Сайловга ташкилий жиҳатдан пухта тайёрлик кўрилмаётир (3-нчи бет).
Область қишлоқ хўжалик виставкаси (3-нчи бет).
Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши (4-нчи бет).
Тўрт давлат ташқи ишлар министрлари Берлин кенгашининг 1954 йил 18 февральдаги охирги мажлисида **В. М. Молотовнинг** баёноти (4-нчи бет).
Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Буюк Британия ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши тўғрисида Ахборот (4-нчи бет).
Марҳум С. Д. Благоеванинг жасадини узатиш (4-нчи бет).

Кўкламги экишга тайёргарлик ишларини ҳартарафлама кучайтирайлик

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорида республика колхозлари, совхозлари, МТСлари олдига 1954—1958 йилларда пахта етиштиришни камида 1 миллион 800 минг тонна кўпайтириш вазифасини қўйди. Ўзбекистон пахтакорлари олдига қўйилган бу улуғвор вазифани муваффақиятли бажаришда Тошкент области муҳим роль ўйнайди.

Областимизнинг колхоз ва совхозларига, машина-трактор станцияларига илмий-текшириш муассасалари ва саноат корхоналари томонидан кўрсатилаётган жуда катта ёрдамлар пахта етиштиришни кўпайтириш ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олишда катта имкониятларни очиб бермоқда.

Мана шу имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланабилган илғор колхозлар, совхозлар ва машина-трактор станциялари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарори асосида қишлоқ хўжалигини ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни ривожлантириш ҳамда ҳосилни оширишда ўтган 1953 йилда бирмунча муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўтган йили область колхозлари ва совхозлари 1952 йилга нисбатан давлатга кўпроқ пахта топширдилар. Аммо, областьда пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларига раҳбарлик қилишда катта камчиликларга йўл қўйилганлиги натижасида ўтган йили пахта тайёрлаш плани тўла бажарилмади. Бунинг сабаби шуки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари областьдаги жуда катта имкониятлардан етарли фойдаланаолмадилар. Қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари МТС директорлари, совхозлар ва кўпгина районлар бирнеча йилдан бўён партов ва янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш юзасидан берилган топшириқларни бажармай келадилар. Бу эса қишлоқ хўжалик экинлари экиш юзасидан белгиланган планларнинг бажарилмай қолишига сабаб бўлмоқда. Шунингдек ерларнинг унумдорлигини оширишда катта аҳамиятга эга бўлган ўт-беда олмашлаб экиш, айниқса беда майдончни кенгайтириш юзасидан берилган топшириқлар қониқарсиз бажарилмоқда. Ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаш, ув ресурсларидан унумли фойдаланиш ва агротехника тадбирларини амалга оширишда ҳам катта камчиликларга йўл қўйилмоқда. Шунинг натижасида ерлар захланиб, шўрланиб, айниқса Мирзачўл ва Сирдар'ё районларидаги айрим колхозларда пахтадан ва бошқа экинлардан жуда кам ҳосил олинмоқда.

Ўтган йили областьдаги кўпгина МТСлар трактор ишлари юзасидан колхозлар блан тузилган шартномаларни бажармадилар. Айниқса Октябрь, Оҳангарон, Пискент, Юқоричирчиқ районларидаги МТСлар экиш муддатларини узоққа чўзиб, ўзлари хизмат қиладиган колхозларда ғўза қатор ораларини ишлашда агротехника қоидаларининг бузилишига йўл қўйдилар, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши ўз вақтида курашилмади. Мана буларнинг ҳаммаси областьда пахта тайёрлаш планининг тўла бажарилмаслигига, сабзавот, картошка ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш юзасидан берилган топшириқларнинг тўла адо этилмаслигига сабаб бўлди.

Ўтган йилги йўл қўйилган камчиликлар бу йил ҳам такрорланмоқда. Ҳозир областимизда кўкламги экишга тайёргарлик ишлари СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети ҳамда Ўзбекистон Коммунистик партияси XII с'езди томонидан пахтачиликни кескин юксалтириш ва унинг ҳосилини ошириш юзасидан қўйилган катта вазифаларга тўла жаваб бераолмайди, 1954 йил ҳосили учун кузги шудгорлаш плани бажарилмади, далага маҳаллий ўғит чиқариш, минерал ўғитларни ташиб келтириш, уруғлик чигитларни тозалаш ва тайёрлаш, шўр ерларни ювиш ишлари ҳам ниҳоятда қониқарсиз бормоқда. Колхоз ва совхозлар учун давлат томонидан ажратилган бирнеча минг тонна минерал ўғитлар «Главсельснаб» омборларида ва темир йўл станцияларида ташиб олинмасдан тўпланиб ётипти. Ирригация-мелиорация ишлари ва янги ерларни ўзлаштириш тадбирлари ёмон бажарилмоқда.

Айниқса бу ишлар Бекобод, Оҳангарон, Ўртасарой ва бошқа районларда кечиктирилаётир. Бекобод районида ариқ-зовурларни тозалаш плани энди 12 процент бажарилган. Лекин шунга қарамасдан, бу районларда ирригация-мелиорация ишларини бажариш ниҳоятда суст бораётир. Оҳангарон районидаги Киров номли колхозда ариқ-зовурларни тозалашга қатнашиши лозим бўлган 100 дан ортиқ кишидан сўнгги 25 кун мобайнида бирор киши жалб этилмаган. Каганович номли колхозда эса 147 кишидан фақат 39 киши ишлаб, кунига 193 кубометр ўрнига, атиги 32 кубометр ҳажмида ер ишлари бажарилмоқда.

Кузги-қишки ишларнинг кўп миқдорда бажарилмасдан қолганлиги кўкламги дала ишларининг ҳажмини анча кўпайтиради. Шундай бўлгани ҳолда, машина-трактор паркини дала ишларига тайёрлаш йўл қўйиб бўлмаслик даражада кечиктирилмоқда. Областьдаги кўпчилик МТСларда тракторлар ремонти ниҳоятда суст бораётир.

Маҳаллий партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари ва МТС директорларининг ҳозирги энг муҳим вазифаси — машина-трактор паркини кўклам дала ишларига ўз вақтида тахт қилиб қўйишдан иборатдир. Бунинг учун трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти сур'атини ҳартарафлама кучайтириб юбориш керак. Шунга эришайликки, барча ҳайдов тракторлари 1 мартгача, чопиқ тракторлари 10 мартгача тўла ремонтдан чиқарилсин. Ремонт ишларига зарур миқдордаги тракторчилар, механиклар ва ремонт ишчилари тортилиши, механизаторлар ўртасида социалистик мусобақа кучайтирилиши, механизаторларнинг унумли ишлаши учун маданий-маиший шароит яратиб берилиши лозим.

Тракторлар ремонтини тезлатишда мотор-ремонт заводлари ва запас қисмлар ишлаб берадиган саноат корхоналари катта ёрдам беришлари керак.

Кўпчилик пахта майдонларида ғўзапояларнинг ҳалигача йиғиштириб олинмаганлиги кўкламги ер ҳайдашни кучайтириб юборишга тўсқинлик қилмоқда. Шунинг учун яқин кунларда ҳамма пахта далаларида ғўзапоялар батамом йиғиштириб олиниши, шўр ерларни ювиш ишлари тез кунда тамомланиши лозим. Давлат томонидан ажратилган ҳамма минерал ўғитларни тезда ташиб олиш ва уларни яхши сақлашга алоҳида аҳамият бериш керак. Шунингдек колхоз ва совхозларда ҳайдаш олдидан ерга солинадиган барча маҳаллий ўғитларни далага чиқаришни та'минлаш зарур.

Бу йил кўкламги экиш олдидан областьнинг колхоз ва совхозларида ирригация-мелиорация ишлари, янги ерларни ўзлаштириш ва янги суғориш системасига ўтиш юзасидан жуда катта ҳажмдаги ишлар бажарилиши керак. Бу ишлар асосан МТС ва машина-экскаватор станцияларидаги кучли механизмлар блан бажарилади. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, МТС ва машина-экскаватор станцияларининг раҳбарлари, трактор ва экскаватор бригадаларининг ишини намунали уюштириб, уларга тегишли графиклар беришлари ва бу ишларнинг узоғи блан 1 апрельгача тугалланишини та'минлашлари керак.

1954 йилда область қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда умумий юксалишга эришмоқ учун қолоқ колхозларни илғорлар даражасига етказиш муҳим вазифадир. Район партия, совет ташкилотлари ва МТС раҳбарлари қолоқ колхозларга механизация ва агротехника жиҳатидан ёрдам бериб, уларни пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда илғорларга тенглаштириш учун зарур чораларни кўришлари, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини кенг оммалаштиришлари керак.

Колхозларда йиллик ишлабчиқариш планларини тузиш, уларни бригадаларга етказиш, ҳарбир ишни план асосида олиб бориш қишлоқ хўжалик ишларини муваффақиятли бажаришнинг муҳим шартидир.

Партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш тўғрисидаги қарорлари ва Ўзбекистон КП XII с'ездининг кўрсатмаларини тўла бажариб, 1954 йилда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун кўкламги экишга тайёргарлик ишларини ҳартарафлама кучайтириб юборайлик, СССР Олий Советига сайлов кунини меҳнатда янги ғалабалар блан нишонлайлик!

СССР Олий Советн сайлови шарафига

Тошкентдаги 2-нчи авторемонт заводининг токари ўртоқ Борис Мордвинов СССР Олий Совети сайлови шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ойлик планини 300 процентгача етказиб бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **Б. Мордвинов** иш устида.

А. Палехов фотоси.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА КУЧАЙМОҚДА

ОЛМАЛИҚ шаҳрида меҳнаткашларнинг КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатига бағишланган йиғилиш ва суҳбатлар бўлмоқда.

— Партиямизнинг бу тарихий ҳужжатида, — деди биринчи қурилиш бошқармасининг арматурчиси ўртоқ Шкутов, — Ватанимизни янада яшнатишнинг ажойиб истиқболлари очиб берилади. Кейинги йилларда шаҳримизда катта ўзгаришлар юз берди. Шаҳарда гўзал мактаблар, клублар, касалхоналар, обод уйжойлар қурилди. Биз бинокорлар ёш шаҳримизнинг янада тез ўсиши учун бутун кучимизни сарф қиламиз. СССР Олий Советига сайлов шарафига меҳнат вахтасида туриб, тобора унумлироқ ишлаймиз.

Бинокорлар ўз йиғилишларида 14 март куни коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидатлари учун якдиллик блан овоз беражакларини айтдилар.

«УЗБЕКУГОЛЬ» ТРЕСТИДА

Шу кунларда Оҳангарон шаҳридаги «Узбекуголь» трестида иш қизғин бормоқда.

Экскаватор, бульдозер, электромотор ва бошқа механизмларни ремонт қилиш ўнкунлик плани 126,2 процент бажарилди. Шу ўн кун ичида топшириқдан ташқари кўпгина машина механизмлари ва унинг қисмлари сифатли равишда ремонтдан чиқарилди.

Устахонанинг донгдор электрокабель тайёрловчиси, шаҳар Советнинг депутати ўртоқ К. Борисова тезкорлик методини қўлланиб, ҳар куни 1,5—2 норма ишлаб, ўз планини ортиғи блан бажараётир. Отоқли механик-слесарьлардан Боронцов ва Ковалёв ўртоқлар ҳамкорликда меҳнат қилиб, январь ойи учун мўлжалланган одимловчи экскаваторни ўз муддатидан 20 кун илгари сифатли равишда ремонтдан чиқаришди.

«Узбекуголь» ишчи ва хизматчилари сайлов шарафига социалистик мусобақани кенг қизитиб, катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

А. ТЎЛИБОЕВ.

Ўзбекистон ССР Енгил ва озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли 7-нчи заводнинг монтажчи слесари ўртоқ Хайри Умурзоқова, сайловолди социалистик мусобақасига қўшилиб 14 мартгача 1954 йилнинг ярим йиллик планини бажариш мажбуриятини олди. **Суратда:** ўртоқ **Хайри Умурзоқова.**

В. Володин фотоси.

МЕҲНАТ УНУМИНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

Тошкент машинасозлик заводининг коллективи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча совет сайловчиларига қарата ёзган Мурожаатини зўр бирдамлик ва ишлабчиқаришда эришган янги ютуқлари блан кутиб олдилар.

12-нчи цех социалистик мусобақа ғолибидир. Мурожаатга бағишланган бу цех йиғилишида биринчи бўлиб сўзга чиққан, бригада бошлиғи слесарь ўртоқ Ортиқ Ахмедов бундай деди:

— Коммунистик партиямизнинг Мурожаати бизни бениҳоя қувонтирди. Партия ва ҳукуматимизнинг халқимиз моддий ва маиший ҳаётини яхшилаш соҳасида олиб бораётган ишлари ана шу Мурожаатда ўзининг ёрқин ифодасини топган. Цехимиз сайлов кунигача ўз зиммасига олган мажбуриятни муддатидан олдин 115 процентга етказиб бажарди. Улуғ Ватанимиз қилаётган ғамхўрликка бу блан қаноатланиб қолаолмаймиз. Мен бошлиқ бригада коллективи биринчи квартал давлат планини 25 февральгача бажаришга аҳд қилдик. Биз бу аҳдимизни албатта бажарамиз.

— Цехимизда, — деди партия ташкилотининг секретари, токарь ўртоқ Седов, — социалистик мусобақа илғорларининг сафи тобора ўсмоқда. Ишчиларимиз кечагидан бугун унумлироқ ишламоқда. Масалан, кечаги сменада токарьлардан Н. Ҳакимов ўз нормасини 480, Викленко 475, Мусин 470, В. Аҳмедов 386 процент, слесарь О. Ахмедов 510 пардозловчи Безденежник 512 процентга етказиб бажардилар. Ана шулар каби илғор кишилар цехимизда жуда кўпдир.

Йиғилишда токарьлардан Зиннуров, Евсеев, фрезерчи Пономарев, цех комсомол ташкилотининг секретари токарь Рунов ўртоқлор ҳам сўзга чиқиб, халқимизнинг бахт-саодати учун ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарф қилиб, фидокорона меҳнат қилажакларини айтдилар.

М. ИКРОМОВ.

ЛОКОМОТИВЛАРДАН ЯНАДА ЯХШИ ФОЙДАЛАНАМИЗ

Тошкент-товарное депосининг тепловоз бригадалари локомотивлардан яхши фойдаланиш учун мусобақа қилмоқдалар. Машинист ўртоқ Нурмуҳаммедов бригадаси яқинда СССР Олий Совети сайлови шарафига бағишланган ажойиб рейс қилди. Бу бригада кўп юк ортилган составни Тошкентдан Сирдар'ёга муддатидан илгари олиб борди, бу ерда депога кирмасдан янги составни олиб қайтиб кетди. Юки нормадан бирнеча тонна ортиқ бўлган бу поезд ҳам Тошкентга графикда белгиланганидан тез олиб келинди. Теплавоз депога локомотивнинг қатнаш нормасида кўзда тутилганига нисбатан 5 соат тезроқ қайтиб келди.

Бабушкин, Мирбобоева ўртоқлар ва бошқа кўп машинистлар оғир юк ортилган поездларни тез юргизмоқдалар.

Тошкент-товарное депосининг машинистлари йил бошидан буён кўп юк ортилган 344 поездни манзилга олиб бордилар. Бу поездларда пландан ташқари бирнеча минг тонна юк етказиб берилди.

(ЎзТАГ).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Тошкентдаги ремонт-подшипник заводида СССР Олий Советига сайлов кунини муносиб равишда кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенгаймоқда. Корхонанинг барча цехлари янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб графикда белгилангандан тез ишламоқдалар.

Корхона коллективи халқ хўжалигининг ўсиб бораётган талабларини қондиришга интилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришнинг янги резервларини излаб топмоқда. Шлифовка цехида подшипникларнинг ички ва ташқи халқасини ишлайдиган станокларнинг бекор туриши беш марта камайтирилди. Бу эса 1954 йилнинг январь ойида пландан ташқари бирнеча ўн минг сўмлик падшипниклар ишлаб чиқариш имкониятини берди.

Кўп ишчилар оширилган янги мажбуриятларини муваффақият блан бажармоқдалар. Токарь Олимов, шлифовкачи Кузякина, слесарь Азаров ва бошқа кўп ишчилар нормаларини ҳаркуни камида икки ҳисса бажармоқдалар.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ҒОЛИБИ

Тошкентдаги 1-нчи пахта тозалаш завод коллективи 1953 йил IV кварталда пландан ташқари қўшимча 667 тонна пахта толаси ишлаб чиқариш мажбуриятини олиб, квартал планини 134,2 процент ва олинган мажбурият планини 103,9 процент бажарди. Бу пахта заводи шу кўрсаткичлари блан Иттифоқ бўйича пахта заводлараро социалистик мусобақада ғолиб чиқди ва СССР Министрлар Советининг кўчма қизил байроғини олишга сазовор бўлди.

1-нчи пахта завод коллективи КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатидан илҳомланиб, 1954 йил биринчи квартал планини умумхалқ байрами — СССР Олий Советига сайлов кунигача бажариш ва пландан ташқари 250,2 тонна қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Ҳозир завод коллективи бригадалар ўртасида социалистик мусобақани қизитиб, ўз зиммасига олган мажбуриятни бажариш учун курашаётир.

Б. ХАЛИЛОВ.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

ОЗАРБАЙЖОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XX С'ЕЗДИ

БОКУ, 18 февраль. (ТАСС). Озарбайжон Коммунистик партиясининг XX с'езди ўз ишини тамомлади. Принципиал партиявий танқид ва ўз-ўзини танқид шиори остида ўтган с'езд Озарбайжон КП Марказий Комитети ва унинг бюроси, Озарбайжон ССР Министрлар Советининг республикада хўжалик ҳамда маданий қурилишга раҳбарлик қилиш, ташкилий-партиявий ва идеология ишларини уюштириш соҳасидаги ишларида йўл қўйилган катта камчилик ва хатоларни очиб ташлади. С'езд Озарбайжон КП Марказий Комитетининг ҳисобот даврида қилган ишларини қониқарсиз деб топди. Қабул қилинган резолюцияда камчиликларни тезликда йўқотиш, бутун партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларни тубдан яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди. С'езд Озарбайжон КП Марказий Комитети ва ревизия комиссиясининг янги составини сайлади.

☆

Янги сайланган Озарбайжон КП Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум ташкилий масалаларни муҳокама қилди. Пленум И. Д. Мустафаевни Озарбайжон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб, В. Ю. Самедовни иккинчи секретарь қилиб, М. А. Искендеровни секретарь қилиб сайлади. Озарбайжон КП Марказий Комитетининг бюроси ҳам сайланди.

СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИНИНГ 36 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

18 февральда Союзлар Уйининг Колонна залига Свердлов районининг ишчи ва хизматчилари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари тўпландилар. Бу ерда СССР Қуролли Кучларининг 36 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Генерал-лейтенант М. А. Козлов Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг шонли жанговар йўли тўғрисида доклад қилди.

Коминтерн райони меҳнаткашларининг тантанали мажлисида адмирал Н. Е. Басистий, Тимирязев райони меҳнаткашларининг тантанали мажлисида генерал-лейтенант В. М. Лайок доклад қилдилар.

☆

МИНСК. Белоруссия меҳнаткашлари Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 36 йиллигини кенг равишда нишонлашга тайёргарлик кўрмоқдалар. Корхона цехларида, далачилик бригадаларида ва чорвачилик фермаларида, ҳарбий қисмларда ва бўлинмаларда «Совет Қуролли Кучларининг 36 йиллиги», «Коммунистик партия — Совет Қуролли Кучларининг ташкилотчиси ва раҳбаридир» деган ва бошқа темаларда лекциялар ҳамда суҳбатлар ўтказилмоқда.

Ленин номидаги Белоруссия Давлат кутубхонасида, Минскдаги Пушкин номли область кутубхонасида ва бошқа кутубхоналарда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг шонли жанговар йўлини тасвирлайдиган адабиёт виставкалари очилди.

Армияга, авиацияга ва флотга ёрдам берувчи кўнгилли Жамиятнинг Минск шаҳар комитети бу байрамни нишонлаш учун отиш мусобақаси ўтказмоқда. Мусобақага шаҳардаги ДОСААФ бошланғич ташкилотларининг кўпчилик командалари қатнашмоқда.

☆

ТБИЛИСИ. Грузияда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 36 йиллигига тайёргарлик кенгайди. Корхоналарда, қурилишларда, муассасаларда, МТСларда, колхозларда ва ўқув юртларида СССР Қуролли Кучларининг тарихи юзасидан, совет жангчиларининг қаҳрамонона жасоратлари тўғрисида доклад ва лекциялар ўқилмоқда. Республиканинг шаҳар ва қишлоқларида отиш мусобақалари, велосипед пойгалари, ДОСААФ бошланғич ташкилотлари командаларининг юришлари ўтказилмоқда.

Тбилисидаги Карл Маркс номли халқ кутубхонасида ва Жапаридзе номли илмий кутубхонада Совет Қуролли Кучларининг шонли йўлини акс этдирадиган виставкалар очилди.

ВЬЕТНАМ-СОВЕТ-ХИТОЙ ДЎСТЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН КЕЧА

Тошкентда Свердлов номли концерт залида Вьетнам-Совет-Хитой дўстлиги ойлигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди. Кечада бир мингдан ортиқ киши — ишчилар ва инженер-техник ходимлар, олий ўқув юртлари ва мактабларнинг ўқувчилари, жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Кечани Четэллар блан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси ўртоқ Жўраев очди. Тарих фанлари кандидати Г. Бондаревский «Совет-Хитой-Вьетнам дўстлигини мустаҳкамлаш учун» деган темада доклад қилди.

Кечанинг охирида катта концерт берилди. Концертда Навоий номли Ўзбек опера ва балет театрининг ҳамда Ўзбек давлат филармониясининг артистлари қатнашдилар.

Вьетнам-Совет-Хитой дўстлиги ойлиги кунларида Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи жамиятнинг лекторлари республиканинг шаҳар ва қишлоқларида: «Вьетнам халқи тинчлик, озодлик ва миллий мустақиллик учун курашда», «Вьетнам демократик республикасининг адабиёти ва сан'ати» деган темаларда ва бошқа темаларда лекциялар ўқидилар.

Навоий номли Давлат халқ кутубхонасида Совет Иттифоқи, Вьетнам ва Хитой халқларининг дўстлиги тўғрисида фото хужжатлар ва адабиёт виставкаси очилди. (ЎзТАГ).

Чароғон кечаларда

Цемент заводининг ишчилар посёлкаси Бекобод шаҳрининг энг обод ва кўркам жойларидан биридир. Посёлка ёнидан Фарҳод канали ўтади. Лиммо-лим канал сувларида, қалин дарахтзорлар орасидан ўтган асфальт йўлкаларда электр чироқлари порлайди. Қатор, баҳаво бинолар оқариб кўринади. Посёлка ўртасида қад кўтарган ишчилар клуби турли плакат ва алвонлар блан безатилган. Клуб гавжум. Бу ерда завод партия ташкилотининг агитпункти жойлашган. Ишдан кейин чароғон кечки дамларда ишчилар, хизматчилар оила а'золари блан биргаликда клубга тўпланадилар. Улар агитпунктда бўладилар, кутубхонадан янги адабиётларни оладилар, клубнинг кенг залида ўтириб ҳаваскорлар тўгарагининг янги концертларини тамошо қиладилар.

Агитпункт мудири Г. Ш. Розенштейн янги газета ва журналларни кенг, қизил алвон ёпилган столларга тартиб блан қўяр экан, эшикдан кираётган ишчиларга:

— Марҳамат, келинглар, — дейди.

Ишчилардан бир группаси деворларга қўйилган плакат, панноларни кўрабошладилар, иккинчи бир группа ишчилар қатор стулларга ўтириб газета, журналларни ўқишга киришадилар. Ҳамманинг диққат-э'тибори СССР Олий Советига сайлов ҳақидаги хабарларни ўрганишга қаратилган. Агитпункт мудири ва агитаторлар сайловчилар блан суҳбат ўтказиб, уларнинг СССР Конституцияси, сайлов Низоми, СССР гражданларининг ҳуқуқлари ва бурчлари ҳақида, шунингдек бошқа темаларда берган саволларига батафсил жавоб қайтарадилар. Агитпунктда суҳбат ва мутолаалар ярим кечагача давом этади. Ҳамманинг қалби мамлакатимизнинг олий органига халқимизнинг энг асл фарзандларини депутат қилиб сайлаш туйғулари блан тўлиб-тошган. Ишчилар ва хизматчилар суҳбат вақтида меҳнат унумини ошириб, сайловни янги муваффақиятлар блан кутиб олишни айтадилар. Улар мамлакатимизнинг, республикамизнинг, шунингдек Бекобод шаҳрининг ўзгариб, тобора обод бўлаётганлигини қувониб сўзлайдилар.

Завод партия ташкилоти сайловчилар ўртасида агитация ишларини олиб бориш учун 120 агитатор тайинлаган. Шу жумладан заводда ишлаб турган 50 коммунист ҳам актив агитаторлардан бўлиб ишламоқдалар. Партия ташкилоти агитпунктни пропаганда ва агитация марказига айлантириш учун катта э'тибор бериб келмоқда. Агитпунктга беркитилган агитаторлар асботруба, пахта заводлари, нефть базаси, машина-экскаватор станцияси ва бошқа ташкилотларда ишловчи ишчи ва хизматчилар ўртасида агитация ишларини олиб бормоқдалар. Агитаторлар 14 агитгруппага бўлинганлар.

Цемент заводи коллективи орасида коммунистлардан П. Новгородцев, С. Мун, Мирзаев ўртоқлар старший агитатор бўлиб ишламоқдалар. Коммунист Н. Сотников пахта заводида, ВЛКСМ а'зоси ўртоқ Ольга Ким Калинин номли ўрта мактабда агитация ишларига бошчилик қилмоқдалар. Агитаторлар сайловчилар орасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда ташаббус кўрсатиб, партия ташкилотларига катта ёрдам кўрсатиб келмоқдалар. Улар сайловчиларга кундалик газета ва журналларни, партия ва ҳукуматимизнинг янги қарорларини ўқиб бермоқдалар.

Фарҳод тоғи тепасида, цемент заводининг тоғ цехи ўрнашган. Коммунист агитатор П. Шедловский заводга хомаш'ё тайёрлаб берувчи ишчилар орасида тез-тез суҳбатлар ўтказиб туради. Тоғ тепасидан Бекобод шаҳрининг кенг ва гўзал манзараси кўринади. Тоғ этагида дар'ё кенг ёйилиб ойнадек ярқирайди. Бу сайқал кўлни Фарҳод тўсни бун'ёдга келтирган. Ўнг томонда В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия комбинатининг улкан корпуслари, кўпқаватли янги бинолари кўзга ташланади. Баланд трубалардан тутун бурқсиб, осмон бўшлиғида эриб, ғойиб бўлмоқда. Дар'ёнинг жанубий соҳилида цемент заводининг, Фарҳод ГЭСнинг муаззам бинолари қад кўтарган. Деривация канали, темир йўл излари қуёш нурларидан ярқирайди. Шаҳарда бино ҳам кўп, одамлар ҳам кўп. П. Шедловский бу янгиликларни ўз кўзи олдида, сўнгги йилларда пайдо бўлганлигини хотирлаб, уларни суҳбат вақтида ҳикоя қилади.

— Мамлакатимизнинг бошқа шаҳар ва қишлоқлари ҳам худди бизнинг Бекобод шаҳримиз каби ўз қиёфасини бутунлай ўзгартириб обод бўлмоқда. Жонажон партиямиз, совет ҳукуматининг ёрдами туфайли биз ана шундай маданий ва фаровон ҳаётга эришдик, бунинг учун биз миннатдормиз, — дейди у суҳбатдагиларга.

Ишчилар агитаторларнинг қизиқарли суҳбатини тинглаб, сайлов шарафига меҳнат унумини оширишни, она Ватаннинг куч-қудратини янада мустаҳкамлаш учун ҳарқачонгидан ҳам яхшироқ ишлаш лозимлигини айтадилар. Улар ойлик ишлабчиқариш планини ошириб бажариш ҳақида янги мажбуриятлар олмоқдалар. Тоғда гумбурлаган акс-садо узоқ-узоқлардан эшитилади. Цемент ишлаш учун портлаш зарбидан катта харсанглар кўчади.

Бошқа корхоналар ва муассасалардаги агитаторлар ҳам сайловга тайёргарлик муносабати блан агитация ишларини тобора кучайтирмоқдалар. Цемент заводининг партия ташкилоти (секретари ўртоқ А. Меншик) агитпункт ва агитколлектив ишини яхшилаш учун янги тадбирлар белгилаб, оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга катта э'тибор бериб келмоқда.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССР, Тошкент область, Ўртачирчиқ районидаги „Полярная звезда" колхози илғорларини орден ва медальлар блан мукофотлаш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиумининг 1949 йил 20 октябрьдаги фармонига мувофиқ, 1952 йилда **йилқичилик соҳасида юқори кўрасткичларга эга бўлганликлари,** колхоз ўз мажбуриятларини ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари контрактациясини, МТСнинг иши учун натура ҳақи тўлаш, отларни ва маҳсулдор молларни ўсдириш, уларни яхши асраш, дағал, хўл, концентрат хашакларни ва ем тайёрлаш планининг бажарилиши, ғалла экинлари, бир йиллик ва кўп йиллик ўтлар ҳамда илдизмева хашаки экинлар уруғларини тўла та'мин қилганликлари учун қуйидагилар мукофотлансин:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН

Тен Алексей — йил бошида бўлган 35 бияни қўлда боқиб, ундан 35 қулун олган ва уларни сақлаб қолган, отчилик фермасининг мудири.

«МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ» ОРДЕНИ БЛАН

Ли Иван — йил бошида бўлган 35 бияни қўлда боқиб, ундан 35 қулун олган ва уларни сақлаб қолган, отбоқар.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БЛАН

1. **Ким** Еннам — отбоқар.
2. **Пя** Петр — колхозчи.
3. **Цой** Алексей — отбоқар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль,
1954 йил 8-февраль.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Район партия комитетларининг МТСлар бўйича секретарьлари ишини яхшилайлик

Область партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг «СССРда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш учун область совет ва хўжалик ташкилотлари блан биргаликда колхоз-совхоз ишлабчиқаришини яхшилаш соҳасида бирқанча муҳим тадбирларни амалга оширди.

Колхоз тузумининг индустриал-техника базаси бўлган машина-трактор станцияларини мустаҳкамлашга, қишлоқ хўжалигига юқори малакали мутахассислар танлаш ва ишга юборишга, қишлоқ хўжалиги ишлабчиқаришининг раҳбар кадрларини тарбиялаш ишларига катта э'тибор берилмоқда.

Областьдаги МТС ва колхозларга 800 га яқин мутахассислар жўнатилди. Улар ҳозир МТСларнинг директорлари, бош инженерлари, бош агрономлари ва ремонт мастерскойларининг бошлиқлари бўлиб ишламоқдалар.

Ўтган йил сентябрь ойигача МТС директорларининг фақат 16 таси олий ма'лумотли бўлган бўлса, ҳозирги вақтда областьнинг кўпчилик МТСларига олий ўқув юртларини тамомлаган мутахассислар раҳбарлик қилмоқдалар. Махсус олий ма'лумотга эга бўлган МТС бош инженерлари ва бош агрономларининг сони икки баравар кўпайди.

Доимий ишлайдиган малакали механизаторлар составини вужудга келтириш, қишлоқ хўжалик техникасидан унумли ва тўла фойдаланиш мақсадида МТСларнинг штатига бир неча минг тракторчи, мингларча бригада механиклари ва уларнинг ёрдамчилари, 600 га яқин учётчик-заправчиклар киритилди. Колхозларда МТСларнинг 396 юқори малакали агрономлари ва зооветринария ходимлари ишламоқда.

Қишлоқ партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг сони анча кўпайди.

Область қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш ишининг муваффақияти партия раҳбарлигини яхшилашга, қишлоқда сиёсий ишларни кучайтиришга боғлиқдир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумида қилган докладида қишлоқ хўжалиги ходимларининг ижодий кучи битмас-туганмас эканлигини та'кидлаган эди. Биз фақат уларни ҳаракатга солишимиз керак.

Партия ходимлари, барча коммунистлар қишлоқ хўжалигининг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини омма ўртасида кенг тушунтиришлари, экинлардан олинадиган ҳосилни ва чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун социалистик мусобақани қизитишлари керак. «Бунинг учун доим омма орасида бўлиш, омма блан кун сайин иш олиб бориш, кишиларни, уларнинг эҳтиёж ва талабларини яхши билиш, фойдали ташаббусни ўз вақтида пайқаб олиб, қўллаб-қувватлай билиш, ишнинг чатоқлашишига ва бузилишига йўл қўймаслик керак».

Худди шунинг учун ҳозирги вақтда партия органларининг асосий э'тибори машина-трактор станциялари ва колхозларда ишнинг пухта ташкил этилишига, МТС ва колхозларда ишловчи мутахассисларни тўғри жойлаштириш ва улардан тўғри фойдаланишга қаратилиши керак. Партия раҳбарлигини колхоз-совхоз ишлабчиқаришининг ҳал қилувчи участкаларига яқинлаштириш зарур.

Бу муҳим вазифани ҳал этишда район партия комитетларининг МТСлар бўйича секретарьлари катта роль ўйнашлари керак. Улар бошланғич партия ташкилотларига таяниб, қишлоқда партиявий-сиёсий ишларни бошқаришлари лозим. МТСлардаги ва ўзлари хизмат кўрсатадиган колхозлардаги ишларнинг жавобгарлиги уларнинг зиммаларига тушади.

Ҳозирги вақтда секретарьлар бошчилигидаги райком ходимларининг группалари барча қишлоқ райкомларида тузилгандир.

Район партия комитети ходимлар группасининг дастлабки иш тажрибалари қишлоқ райкомларининг ишини қайтадан қуриш ўз вақтида кўрилган ва яхши натижалар берадиган тадбир эканлигини кўрсатмоқда. Кўп қишлоқ райкомлари МТС ва колхозларга раҳбарлик қилишда эгасизликни тугатдилар, партия раҳбарлигини ишлабчиқаришга яқинлаштирдилар, машина-трактор станциялари ва колхозларнинг ишини анча яхшилашга эришдилар.

Мирзачўл район партия комитетининг биринчи МТСда ишлаётган секретари ва инструкторларининг иши яхши ташкил этилган.

МТС бўйича район партия комитетининг секретари ўртоқ Дониёров ўз ишини МТС коллективини кўкламги экин кампаниясига ўз вақтида ва намунали тайёргарлик кўришга сафарбар этиш блан бошлади.

У, МТС ишчилари, мутахассислари ва колхозчилар ўртасида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорини кенг тушунтирмоқда. 1954 йилга олинган мажбуриятларни бажариш учун социалистик мусобақани кенгайтиришда, кўкламга тайёргарлик ишларини тезлатишда уларнинг активлигини оширмоқда.

Мирзачўл биринчи МТСида партиявий-сиёсий ишларнинг муваффақиятли бошланишига сабаб шу бўлдики, ўртоқ Дониёров МТС ва колхозларнинг партия ва комсомол ташкилотлари блан, барча ишчилар ва мутахассислар блан мустаҳкам алоқа ўрнатиб олди. У, МТС партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларига доимий ёрдам бермоқда ва уларнинг ишларига раҳбарлик қилмоқда.

Ўртоқ Дониёров Мирзачўл биринчи МТСининг раҳбарларига амалий ёрдам кўрсатмоқда. У, ўз ишида яхши натижага эришиш учун ишлабчиқариш блан яқиндан танишмоқда, мутахассисларнинг тажрибаларини ўрганмоқда, уларнинг маслаҳатларига қулоқ солмоқда.

Янгийўл ва Оққўрғон район партия комитетлари ҳам МТС ва колхозларга раҳбарлик қилишда ўз ишларини муваффақиятли суратда қайтадан қурмоқдалар. Янгийўл биринчи МТСи бўйича район партия комитетининг секретари ўртоқ Зуев ва Оққўрғон биринчи МТСи бўйича район партия комитетининг секретари ўртоқ Умаровлар кўкламга тайёргарлик ишларини қизитишда МТС коллективи ва колхозларнинг бир ме'ёрда ишлашига эришдилар.

Оққўрғон ва Янгийўл МТСлари ремонт ишларини ва трактор паркини кўкламга тайёрлашни тугалламоқдалар. Бу машина-трактор станциялари хизмат кўрсатадиган колхозлар ирригация ишларини, ўғит ташиш, уруғлик тайёрлаш ишларини муваффақиятли олиб бормоқдалар.

МТСлар бўйича райком секретарьлари Дониёров, Зуев, Умаров ўртоқлар ва бошқа секретарьлар МТСларда ва ўша зонадаги колхозларда ишни пухта ташкил этиш учун астойдил ҳаракат қилаётганликлари натижасида дастлабки муваффақиятларга эришмоқдалар. МТС ва колхоз партия ташкилотларининг, мутахассислар ва колхозчиларнинг активлигини оширмоқдалар. Бу секретарьлар МТС ва колхозларнинг ишига сводкалар орқали баҳо бермай, балки одамлар блан бевосита сўзлашиш ва райком инструкторларининг ёрдами туфайли камчиликларни ўз вақтида очиб ташлашга эришмоқдалар ҳамда бу камчиликларни йўқотиш учун тегишли тадбирлар кўрмоқдалар. Бу ўртоқлар илғор кишиларнинг тажрибаларини ўрганиб, бу тажрибаларни кенг ёйишда МТС ва колхоз раҳбарларига ёрдам бермоқдалар.

Улар сиёсий-оммавий ишларни қизитиб, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлашга, иш унумини оширишга, МТС ва колхозларда бажариладиган ишнинг сифатини яхшилашга алоҳида э'тибор бермоқдалар.

Зоналар бўйича секретарьларнинг яхши ишлаётганликлари тўғрисида яна бирқанча мисоллар келтириш мумкин. Лекин қишлоқ райкомларининг ишини қайта қуришда ҳали ҳам жиддий камчиликлар борлигини айтиш керак. Бирқанча районларда партия ишини қайта қуриш расмият учун ўтказилган.

Шуни айтиш кифояки, МТСлар бўйича ишлаётган 42 секретарьдан 27 таси МТС ва колхозлардан ажралган ҳолда район марказларида яшамоқда.

Бу ҳол ишга салбий та'сир кўрсатмоқда. Бунинг натижасида областьда кўкламги дала ишларига тайёргарлик суст бормоқда, МТС ходимлари ва колхозчилар ўртасида сиёсий ишлар қониқарсиз олиб борилмоқда. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари кўкламги экиш ишларини ўз вақтида ўтказишга тўла сафарбар этилмаган.

МТСлар бўйича зона секретарьларининг бирқанчалари янги шароитда машина-трактор станцияларининг ишларини қайта қуришда директорларга яхши ёрдам бермаётирлар, уларнинг ба'зилари ўз вазифаларини аниқ белгилаб олганлари йўқ, кундалик ташкилий ишлар блан суст шуғулланмоқдалар.

Бекобод 2 ва 3-нчи МТСи бўйича райком секретарьлари Исмоилов ва Деҳқонов ўртоқларни мисолга олиш мумкин. МТСда бутун шароит мавжуд бўлсада, улар ҳамон район марказида яшамоқдалар. Бу ҳолда улар ўзларига ишониб топширилган зоналарга пухта раҳбарлик қилаоладилар, деб бўлмайди. Ҳолбуки, Бекобод кўкламги дала ишларига тайёргарлик кўришда анча орқада қолмоқда ва кўкламга тайёргарлик кўришда колхозларга яхши ёрдам бермаётир.

Ишни қайта қуриш МТС га кўчиб келиш блан тугалланади, деб бўлмайди, албатта. Масалан, Оҳангарон 1-нчи МТСи бўйича райком секретари ўртоқ Набиев МТС да яшайди, лекин яхши ишламайди. Бунинг натижасида МТС трактор парки ремонтини планда кўзда тутилган муддатдан анча кечиктирмоқда, кўкламги дала ишларининг ўз вақтида бажарилмаслик хавфи туғилмоқда.

Бу масалада фақат ўртоқ Набиевни айблаб бўлмайди. Оҳангарон район партия комитети зона бўйича секретарь тайинлаганган ва унга ма'лум участка топширилган деб ўйлаб, унга ёрдам бермаётир. Район партия комитетининг секретарьлари ўртоқ Набиевнинг иши блан чуқур танишмаётирлар, Оҳангарон 1-нчи МТСидаги ва унинг зонасидаги колхозларда бўлган ҳақиқий аҳволни ўрганмаётирлар.

Бундай аҳволга чидаб туриб бўлмайди. Район партия комитетлари, МТСлар бўйича райком секретарьлари кўкламга тайёргарликнинг ҳамма масалалари блан яқиндан шуғулланишлари, МТС ва колхозларнинг ишига та'сир кўрсатишлари, уларнинг ишлабчиқариш фаолиятлари блан доимий равишда чуқур танишишлари, колхозларда тегишли агротехник тадбирларини амалга ошириш учун колхоз правлениелари блан мустаҳкам алоқа ўрнатишда машина-трактор станцияларига кундалик ёрдам беришлари керак.

Кўклам яқинлашаётган ҳозирги пайтда колхозлар, совхозлар ва МТСларда қизғин ва мас'улиятли давр бошланди. Колхозчилар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, МТС ишчиларининг бутун куч ва ғайрати қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада ривожлантириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми томонидан белгиланган жанговар программани амалга оширишга қаратилиши керак.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорини социалистик далаларнинг меҳнаткашлари зўр қувонч блан кутиб олдилар. Бу қарор партия ва ҳукуматимизнинг халқ манфаати ҳақида тинмай ғамхўрлик кўрсатаётганлигига яна бир ёрқин далилдир.

Район партия комитетлари, МТС ва колхоз партия ташкилотларининг ҳозирги вазифалари шундан иборатки, улар сиёсий ишларни кенг йўлга қўйишлари, барча колхозчилар, МТС ишчилари ва мутахассисларини социалистик мусобақага кенг равишда жалб этишлари, кўкламги дала ишларини юқори агротехника қоидалари асосида ўтказиш учун кўкламга намунали тайёргарлик кўришлари лозим.

Район партия комитетларининг МТСлар бўйича секретарьларининг ишларини КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарори асосида тезликда қайта қуриб олиш — энг муҳим вазифадир.

А. СКЛЯРОВ.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири.

Янги китоблар

Ўзбекистон ССР давлат нашриёти рус ва ўзбек тилларида қуйидаги китобларни нашр этди:

«Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг конституцияси». (Асосий қонун) 30 бет, тиражи 30 минг, баҳоси 25 тийин.

В. Габуния. «РКП(б) Ўн иккинчи с'езди». 131 бет, тиражи 30.000, баҳоси 1 сўм 65 тийин.

В. Н. Столетов. — Мичуринча биологиянинг бошланғич асослари», 58 бет, тиражи 5.000, баҳоси 80 тийин.

Т. Д. Лисенко — академик. — «В. Р. Вильямснинг агрономия та'лимоти ҳақида». 38 бет, тиражи 10.000, баҳоси 60 тийин.

А. Т. Астонов. — «Опыт медико-санитарного обслуживания народной стройки фарҳадской ГЭС». 106 бет, тиражи 2.000, баҳоси 1 сўм 70 тийин.

М. Р. Ганиева, Ю. М. Осипова. — «Болезни тутового шелкопряда и борьба с ними». 32 бет, тиражи 2.000, баҳоси 35 тийин.

В. Ф. Шупаковский, А. В. Нестеров, А. А. Белов. — «Ўзбекистонда себарга, берсим ва райграс экинларини ўстириш». 40 бет, тиражи 3.000, баҳоси 35 тийин.

ФАН ва ТЕХНИКА янгиликлари

КИЧКИНА СОАТЧАЛАР УЧУН МЕХАНИЗМЛАР

Пензадаги соатчилик заводида «Заря» номли янги, кичкина соатлар ишлаб чиқарилабошланди. Бу соатлар кичкина «Звезда» соатларига қараганда икки марта кичикдир. Бу соатчаларга деталлар ясайдиган автомат станоклар шунчалик кичкинаки, уларнинг ҳарбири шляпага жой бўлиб кетади. Бу станокларда ҳар кун ўн мингларча жуда майда детальлар ишланади. Тайёр детальларнинг сифати микроскоплар ва махсус тажриба асбоблари воситаси блан текширилади. Москвадаги «Фрезер» заводи ўтган йил шундай кичкина соатчаларни ясаш учун 20 миллиметр катталикда парма ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

БИР СОАТДА ИККИ МИЛЛИОН ДОНА КОНФЕТ

Барча саноатларимиз қаторида озиқовқат саноати ҳам тобора кўпроқ механизациялашиб, автоматлаштирилмоқда. Бу эса, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнатини енгиллаштириш блан бирга аҳоли учун мўл-кўл маҳсулот чиқариш имкониятини вужудга келтираётир.

Ҳозир кондитер моллари ишлаб чиқарувчи жуда кўп корхоналар автоматлаштирилди. Масалан, Москвадаги «Красний Октябрь» кондитер фабрикасининг карамель-қанд ишлаб чиқарувчи цехи тамомила автоматлаштирилиб бўлинди. Бу автомат машиналар карамельнинг дастлабки ишланишидан тортиб, то уни ўраб тайёр маҳсулот қилиш давригача ҳамма ишни ўзи бажаради. Бунинг натижасида карамель ишлаб чиқариш бирнеча марта ортди. Фабриканинг бу цехи соатига икки миллион дона конфет ишлаб чиқармоқда.

ЯНГИ «ЗВЕЗДА—54» РАДИО ПРИЁМНИГИ

Яқинда, СССР Электростанции ва электр саноати министрлигига қарашли заводлардан бирида янги, «Звезда—54» маркали етти лампали иккинчи класс—радиоприёмник ишлаб чиқарилди.

Бу приёмник радиоэшиттириш станцияларининг радиокарнайлари учун, шунингдек граммофон ёзувларидан фойдаланиш учун мўлжалланган.

Унда 110, 127 ва 220 вольт ўзгарувчан токдан та'минланадиган, ҳамма тўлқинлардан фойдаланадиган махсус аппарат бор. Бу янги радиоприёмник тўрт диопазонда ишлайди. Турли станциялардан шовқинсиз ва аниқ фойдаланиш учун қилинган, икки динамоли радио карнайнинг приключателига ўхшаш, ёруғлик кўрсатгичи ҳам бор. Приёмникнинг оғирлиги 15 килограмм. Завод ўтган йили ана шундай янги «Звезда—54» маркали радиоприёмнигидан 105 минг дона ишлаб чиқарди.

КОММУНИСТЛАР БЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ КАНДИДАТЛАРИ

БАХТ ЙЎЛИ

Январь ойининг сўнгги куни. Қиш мавсуми бўлишига қарамай, қуёш заррин нур сочиб турипти. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг кенг ҳовлисига одам сиғмайди. Ўн мингга яқин комбинат ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари СССР Олий Совети депутатлигига ўз кандидатларини кўрсатиш учун бу ерга йиғилганлар. Бугунги кун улар учун жуда қувончли ва шарафли. Ҳамманинг чеҳрасида шодлик аломатлари мавж урмоқда.

— Совет давлатининг олий органига тўқучи Евдакия Федоровна Визгаловани кандидат қилиб кўрсатаман, — деган овоз радиорепродуктори орқали бутун атрофга янграб ёйилади. Тўқучилар бу таклифни узоқ давом этган қарсаклар блан ма'қуллайдилар.

Халқнинг ишончи катта. Бу ишончга Евдакия Визгалова фидокорона меҳнати блан сазовор бўлди.

Евдакия Федоровна Визгалованинг йигирма йилдан ортиқ онгли ҳаёти тўқимачилик касби блан чамбарчас боғланган. Тошкентнинг бир чекасида тўқимачилик комбинати қурилабошлаган кунларда Евдакия Федоровна тўқучи бўлишни орзу қилган эди. У, комбинат ишга туширилгунча ҳунар ўрганиш учун Фарғонадаги Джерзинский номли тўқимачилик комбинатига бориб ишлайбошлади.

1935 йилда Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати ишга туширилганда у тўқучилик ҳунарини ўрганиб қайтган эди. Дастлабки кунларда янги корхонада ишлаш анча қийин туйилди. Ёш тўқучига 60 тўқув станогини бошқаришни топширдилар. У, Фарғонада енгил газлама — сурп тўқир эди, бу ерда эса унга нозик сатин тўқишни топширдилар. Броқ, ёш тўқучи қийинчиликдан қўрқмади. У зўр ғайрат блан иш бошлаб, мураккаб станокларни моҳирлик блан идора қилабошлади.

— Ўша йиллар ҳали ҳам ёдимда, — дейди Евдакия Федоровна, — менга мастер ёрдамчиси ўртоқ Расулев дўстона ёрдам кўрсатди. Кейинчалик мен тўқучилик ишини пухта эгаллаб, ҳамкасабаларим орасида ҳурматга сазовор бўлдим.

Мастер ёрдамчиси Расулевнинг ёрдами блан у станокларни бир ме'ёрда ишлайдиган қилиб олди ва сатин ишлаб чиқариш ҳунарини пухта ўрганди. Кўп вақт ўтмасдан ҳурмат тахтасида энг яхши тўқучилар блан бирқаторда Евдакия Федоровна Визгалованинг номи ҳам пайдо бўлиб қолди.

Бу муваффақият ёш тўқучини эсанкиратмади У, иш унумини ошириш ва ускуналардан моҳирлик блан фойдаланиш усулини қидирабошлади.

— Бизнинг ишда ҳамма гап машиналарни моҳирлик блан бошқаришга боғлиқдир, — дейди Визгалова, — тўқучининг ҳар кун станоклар атрофида юрган қадамини санасангиз, бирнеча километрга тўғри келади. Шунинг учун мен станокларни айланиб кузатишда тўғри маршрут белгилашга алоҳида э'тибор бераман.

Донгдор тўқучининг ҳунари йил сайин ошди, у идора қилаётган станоклар кун сайин кўпроқ маҳсулот берабошладилар. Яқинда ҳисоблаб қаралганда, Евдакия Визгалова урушдан кейинги биринчи бешйилликда топшириқдан ташқари 200 минг метрдан ортиқ а'ло сифатли газлама берганлиги ма'лум бўлди.

Евдакия Федоровна ўзи ҳақидагина ўйлаб қўяқолмасдан, билган нарсасини бошқа ўртоқларига ўргатади ва улардан янгиликлар ўрганади. У ўзининг ишлабчиқариш маҳоратини ошириш блан бирга, илғор иш усулларини ўзлаштиришда ёш ишчиларга ёрдам беради. Евдакия Федоровнанинг ўнларча шогирдлари меҳнатда донг чиқариб, ишлабчиқариш новаторлари бўлиб қолдилар.

Халқимиз ўз ўғил-қизларининг номини ҳурмат блан тилга олади. 1950 йилда Сталин номидаги тўқимачилик комбинатининг кўпмингли коллективи тўқучи Евдакия Федоровна Визгаловани СССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатган эди. Тошкент шаҳар Оржоникидзе сайлов округининг барча сайловчилари тўқучиларнинг таклифини якдиллик блан қувватладилар ва ўртоқ Визгаловани СССР Олий Советига депутат қилиб сайладилар.

Кейинги тўрт йил ичида пойтахтнинг Фрунзе райони ўз қиёфасини тамоман ўзгартирди. Катта янги кўчалар, боғлар ва хиёбонлар барпо этилди. Кўчалар атрофида кўпқаватли иморатлар — маданият-оқартув муассасалари, уй-жойлар қад кўтарди. Тўқучилар яшайдиган район блан шаҳар маркази ўртасида катта кўча вужудга келиб, унга асфальт ётқизилган. Бу йўлда камфортабель автобуслар, троллейбуслар, таксилар кетма-кет қатнаб туради. Депутат Визгалова халқ хизматкори сифатида ўз районини обод қилишга актив иштирок этди ва этмоқда.

Кўпинча комбинат бошқармаси жойлашган бинонинг хоналаридан бирида ярим кечагача чироқ ўчмайди. Бу хона СССР Олий Советининг депутати Евдакия Федоровна Визгалованинг қабулхонасидир. Депутат кўп масалаларни ҳал қилади. Сайловчилар унинг олдига келиб, ўз ишлари ва турмушларига оид турли масалалар блан мурожаат қиладилар. Бирор кишининг бошига ташвиш тушса, тўқучилар, машинасозлар ва бошқа меҳнаткашлар унга бундай деб маслаҳат берадилар:

— Депутатимиз ўртоқ Визгаловага учрашинг. У албатта сизга ёрдам беради.

Йиллар ўтган сари тўқучи Евдакия Визгалованинг меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари ортаборди. Халқ хизматкори ва донгдор тўқучининг номи республикамизнинг ташқарисига ҳам эшитилди. Унинг меҳнат соҳасидаги маҳорати ва жамоат ишидаги фаолиятини Халқ демократияси мамлакатларининг тўқучилари ҳам биладилар. 1953 йилда Евдакия Федоровна Румыния тўқимачилик корхоналарида бўлиб, у ерда ўз тажрибаларини румин тўқучилари блан ўртоқлашди, уларга ўзбек тўқучиларининг меҳнат соҳасидаги муваффақиятларини ҳикоя қилиб берди.

КПСС а'зоси ўртоқ Евдакия Визгалова шу кунларда СССР Олий Советига сайлов шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Ўртоқ Визгалова вахта кунларида инженер-техник ходимларнинг ёрдами блан иккинчи ип йигирув-тўқув фабрикасида яна бир техника янгилигини қўллланди. У ўзига ишониб топширилган техникадан моҳирлик блан фойдаланиб, ўз станокларида батанларнинг уришини техника нормасидаги 193 зарб ўрнига минутига 207 зарбга етказди. Бу усул тўқучилар иш унумини яна ошириб юборди. Шу кунларда у ҳар куни пландан ташқари 100 метрга яқин газлама бермоқда. Унинг шахсий варақасида меҳнат вахтаси кунларида планга қўшимча равишда икки ярим минг метр юқори сифатли газлама берганлиги кўрсатилган.

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқучиси Евдакия Федоровна Визгалова 78-нчи Тошкент шаҳар Оржоникидзе сайлов округи бўйича СССР Олий Советининг депутатлигига кандидат қилиб рўйхатга олинди.

Ҳалол меҳнат блан халқ ишончига сазовор бўлган оддий совет кишисининг бахт йўли —ана шундай.

Н. МАЖИДОВ.

Уста ва шогирд

Дастлабки қадам

Баланд қад кўтарган «Чирчиксельмаш» заводининг асбобсозлик цехи. Қатор станокларнинг қудратли овози гуруллайди. Металларни пайрахадек арчиб ташлаётган резецларнинг қириндилари электр нурида кумушдек товланади.

Мана цехнинг кекса ишчиси механик Иосиф Семенович Панченко. У, ўз станоги ёнида бутун вужуди блан ишга берилган. Унинг ўткир кўзлари бир нуқтага-резецда аста текисланиб, силлиқланиб бораётган детальларга тикилган. Детальлар бирин-кетин тайёрланиб, автомат усулида тахланмоқда. Худди шу вақт кадрлар бўлими бошлиғининг овози эшитилди:

— Салом, Иосиф Семенович, ҳорманг!

— Саломат бўлинглар, келинглар, — Панченко детальдан кўзини олиб ўз ёнида турган кишилар блан кўришди ва кадрлар бўлими бошлиғининг ёнида турган нотаниш йигитга бошдан-оёқ қараб чиқди.

— Бу укамиз янги ишчи Федор Шейхаметов, — тушунтирабошлади кадрлар бўлимининг бошлиғи, — бугундан бошлаб ишга тушиши керак. Биз бир қарорга келиб, бу йигитни сизга шогирд қилмоқчи бўлдик.

— Жуда яхши бўлади, — мамнунлик блан деди Панченко, — қўлимдан келганча ўргатаман. Биз каби отахонларнинг қўлидан келадигани-ўз билганини ёшларга ўргатиш.

Бошлиқ Панченкога раҳмат айтди, сўнгра Федорга қараб деди:

— Энди сиз шу ерда қоласиз. Иосиф Семенович бундан буёқ устангиз бўладилар.

Ҳозиргина уста ва шогирд бўлиб танишишган Панченко блан Федор бир муддат жим қолишди. Панченко аввалгидек ҳаракат блан детальни рандалар, Федор бўлса унинг ҳамма ишларини диққат блан кузатиб турар эди. У, зўр ҳавас блан заводга келди-ю, лекин ҳозирги аҳволни кўриб бироз ўнғайсизланди: станок, резецларда металл рандалаш... Ахир бу оғир-ку. Хавфли ҳам бўлса керак, ўйлайбошлади у.

Ниҳоят, Панченко Федорга бир қараб олди-да, уни гапга солди:

— Хўш, ука ишимиз қийин эмасми, сенга ёқадими? — деб сўради ва синовчи кўзлари блан унга тикилди.

— Ўрганса бўлади, уста, лекин станокнинг айланиши қўлга зарар қилмасмикин?

Ҳақиқатан ҳам станок биринчи кўрган кишига шундай кўринарди. Панченко буни яхши билар эди. Шунинг учун ҳам шогирднинг сўзига таажжубланмай, кулимсираб жавоб берабошлади:

— Йўқ, Федор, бизнинг станоклар унақа ҳазиллашадиган станоклардан эмас. Қани, мана бу дастани ушла-чи... Аҳа, ана энди мана бу винтни бос. Ана кўрдингми, астойдил интилган киши ҳамма нарсанинг уддасидан чиқади. Осон. Ўрганиб кетасан, ука.

Федор устанинг ёрдамида икки детальни муваффақиятли равишда рандалаган эди, ўзининг ишидан у қувониб кетди. Сўнгра ишга қизиқиб кетганлигидан устага қараб деди:

— Иосиф Семенович, энди ўзимга рандалатиб кўринг-чи.

Панченко жилмайди-да, ниманидир англагандай унинг кўзларига боқди. Кейин, «худди боягидек қилиб бошла» деб тушунтирди.

— Баракалла, балли, — Федорнинг бу галги ишидан уста хурсанд бўлди, идрокинг чакки эмас,—ҳаракатинг жойида тезда мустақил ишчи бўласан. Мен бунга ишонаман.

Федор устанинг мақтовиданми, уялганиданми, ҳарҳолда қизориб ерга қаради.

Орзу йўлида

Иш ҳақида кўпроқ ўйлаш — бу яхши нарса, лекин ўйладингми, ундан бирор натижа чиқаришинг керак. Мана Федорнинг заводга келганига 7 йил бўлди. У, 1946 йилнинг февраль ойида ишга келган эди-да. Бу давр ичида озмунча иш қилдими? 1953 йилнинг тўртинчи кварталини 440 процентга етказиб бажарди. Бунинг учун завод дирекцияси, бошланғич партия ва комсомол ташкилотлари уни бирнеча бор қимматбаҳо буюмлар блан мукофотлади, ташаккурномалар э'лон қилди. Ишчиларнинг, инженер-техник ходимларнинг юксак ҳурматига сазовор бўлди. Ҳаммадан ҳам Федор тарбиялаб етиштирган шогирдларни айтмайсизми. Токарь Тихонов, разметчи Нуруллаев, фрезерчи Шустровлар ўз нормаларини 350—400 процентга етказиб бажармоқдалар. Бу — Федорни албатта хурсанд қилади.

Суратда: И. С. Панченко (ўнгда) ва Ф. Шейхаметов ўртоқлар янги детальнинг сифатини текширмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Федор ана шундай муваффақиятларга эришса ҳам, ҳали ўз ишидан қаноатланганi йўқ. У, мамлакатимизга фойда келтирадиган бирор янги нарса яратиш ҳақида ўйлайди, орзу қилади. Унинг бу орзуларини амалга оширишда биринчи бўлиб устаси Панченко ёрдам бераолди.

Федор смена иши тугаши блан кекса устанинг олдига борди:

— Иосиф Семенович, — деди у, — вақтингиз бўлса бугун бир суҳбатлашиб кетсак.

— Жоним блан, — самимий жавоб берди Панченко.

Улар заводнинг катта дарвозасидан чиққунча жим кетишди. Ниҳоят, Панченко гап бошлади:

— Оббо сен-ей, шундай қилиб а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи комсомол ёшлар бригадасининг бошлиғи бўлиб қолдим дегин. Дуруст. Тез ўсаяпсан Давримизнинг ўзи шунақа-да.

Федор камтарлик блан билинар-билинмас жилмайиб қўйди.

— Менга қара, Федор, — 1946 йили янги ишга келган чоғларингни эслайсанми, айниқса биринчи кунингни?

— Эслайман Иосиф Семенович, эслайман.

— Қалай, станок қўлга зарар қилмас эканми?

Улар беихтиёр қаҳ-қаҳ уриб кулиб юборишди.

Федор уёқ-буёққа кўз югуртириб дам олиш учун чап томондаги дарахт тагида турган скамейкани танлади.

— Шу ерда бироз ўтирайлик, уста, — деди Федор. Улар жойлашиб ўтириб олгач, Панченко гап бошлади.

— Хўш, Федор келажак ишларинг ҳақида қандай планларинг бор?

— Планларим борликка бор, лекин...

— Нима лекин?—қизиқди уста.

— План-ку, ортиғи блан бажарилаяпти. Бу яхши. Лекин янгилик яратиш керак, янгилик, шу ҳақда ўйлайман.

— А, янгилик, рационализаторлик ёки шунга ўхшаш бирор янгилик яратмоқчиман дегин. Орзу яхши. Яхши ният ярим мол, дейдилар.

— Тўғри айтасиз, Иосиф Семенович, бизнинг замонамизда яхши умид бутун мол.

Панченко Федорнинг яхши ниятларини сезиб, нималар ҳақидадир жиддий ўйлайбошлади. Унинг бу кўринишидан ўз шогирдидан фахрланаётганлиги сезилиб турарди.

— Менга қара,—сўзида давом этди Панченко,—сен яқинда босилиб чиққан «Фрезерчилик иши» китобини ўқидингми?

— Йўқ, ўқиганим йўқ, — кўзларини устанинг кўзларига тикиб деди Федор.

— Мана ўқиб чиқ, — Панченко ён чўнтагидан китобни олиб, унга узатди,—янгилик яратиш албатта мумкин,—Федорга ўгит берабошлади Панченко, — бунинг учун ҳар кунги янгиликлар блан танишиб бориш керак. Ўз касбимизга доир адабиётларни ўқиб-ўрганиб, билимимизни оширишимиз зарур. Шуни ҳам эсдан чиқармагинки, ҳарқандай кичик ишни ҳам синчиклаб текшир, чунки кичик ишлардан катта ишлар келиб чиқади.

Бу гаплар Федорга жуда ма'қул тушди, чунки у ўз устасидан кутган маслаҳатларини олаётган эди.

Орзу амалга ошмоқда

Федор ишлаб чиқарадиган деталь — штамп-НКУ-2,8 машинасининг 560-нчи деталидир. У аввал темирчилик-пресс цехида қирқилади, сўнгра бошқа станокларда пардозланиб, охирги учинчи операцияда, я'ни рандалашда Федорнинг қўлига келади. Федорнинг бирнеча ойлардан бери ўйлаб юрган мақсади ана шу уч операцияни бир станокнинг ўзида бажаришни юзага келтириш эди.

Федор бирнеча кунги синовлардан кейин бугун сменага ҳаммадан илгари келди, ҳали биринчи операциядан ўтилмаган темирни яна ўз станогида синаб кўришдан иш бошлади.

— Ўртоқ Шейхаметов сиз нима қилмоқчисиз?—ҳозиргина эшикдан кириб келган шогирди Бакиров ҳайрон бўлган ҳолда ундан сўради,—ахир бу ҳали пресс цехидан ўтган йўқ-ку.

Федор унга ўз мақсадини тушунтирди. Шогирд блан биргаликда станокнинг винтини буради. Кучли машина гуруллаб ишга тушиб кетди. Федор нималарнидир айлантирар, қандайдир винтни тез-тез босиб кўрар, терлаб-пишиб ишлар эди. Шогирд бўлса унга ёрдамлашар ва ўз устасининг буйруғини чаққонлик блан бажаришга тиришарди. Станокдан учқунлар отиларди. Мана, ҳадемай бир штамп ҳам тайёр бўлди. Детальлар қирқилиб ерга тушабошлади.

Мана, иккинчиси, ундан сўнг учинчиси, тўртинчиси...

Уларнинг бу ишлари цехга келган ҳамманинг диққатини аллақачон жалб қилган эди. Федор ишлаётган станокнинг атрофи бир ондаёқ касбдошлари блан ўраб олинди. Уч операция бир станокда бажарилмоқда.

Яхши гап дарров қулоқдан-қулоққа эшитилади. Панченко ҳам югуриб-елиб келди. Одамларнинг орасидан ёриб ўтиб Федорга яқинлашди. Унинг чақнаган кўзлари шогирдининг тез ҳаракат блан ишлаётган забардаст қўлларига, станокка, тайёрланаётган детальларга тушди.

— Янгилик, катта янгилик! — унинг сўзлари цех бўйлаб янграб кетди,—Федор,—деди у ҳаяжон блан ўз қўлларини шогирдининг елкасига қўяр экан, яна нималарнидир демоқчи бўлди-ю, ҳечнарса айтаолмади. Лекин унинг кўзларига қараган киши устанинг ҳозир қанчалик шод эканлигини сезиб оларди.

— Ажойиб иш,—дейишди цехдагилар,—буни завод конструкторлик бўлимига топширамиз.

— Албатта топширамиз, — Панченко бошқаларнинг сўзини қувватлади.

Орадан бир ҳафта ўтди. Завод конструкторлик бўлими Федорнинг бу усулини кўриб чиқиб, бундан кейин ишни мана шу йўсинда олиб боришга рухсат берди. Федорни эса яратган янгилиги блан табриклади.

Ҳозир заводга кирган киши ҳурмат тахтасининг энг юқорисида турган кишининг расмига кўзи тушади. У, кўкрагида ВЛКСМ значоги порлаб турган Федорнинг расми. Унинг тагига шундай сўзлар ёзилган: «Федор Шейхаметов СССР Олий Совети сайлови шарафига а'ло маҳсулот бериб, 1964 йил ҳисобига ишламоқда».

Заводнинг бутун коллективи уста Панченко, Шейхаметов ва уларнинг шогирдлари блан фахрланади.

Қудрат ҲИКМАТ,
Анвар БЎРИБОЕВ.

Чирчиқ шаҳри.

Кўкламги дала ишларига ҳамма нарсани тахт қилиб қўяйлик!

Картошка ва сабзавот ҳосилини оширамиз

Колхозимизнинг а'золари СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг картошка ҳамда сабзавот етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисидаги қарорини бажариш учун курашиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Биз экин майдонларини йилдан-йилга кенгайтирмоқдамиз. Картошка, сабзавот, полиз экинлари ҳосилини ошириб, чорвачилик маҳсулотларини кўпайтираётирмиз. Биз, илғор агрономия фани ютуқларини қўллаб, экинларни юқори сифатли ишланган ерларга экиб, ўз вақтида парвариш қилиш туфайли катта ютуқларни қўлга киритмоқдамиз. Колхозчиларимиз партия, ҳукуматимизнинг бераётган ғоят катта ёрдамлари натижасида ўтган йили 1952 йилга нисбатан 3 минг 438 тонна кўп маҳсулот етиштирдилар. Ўртоқ Раҳмат Рашидов бошлиқ 6-нчи бригада а'золари ҳар гектаридан 20,4 тоннадан, шу бригаданинг ўртоқ Ислом Акрамов бошлиқ звеноси гектаридан 33,5 тоннадан картошка, 63,2 тоннадан бодринг ҳосили олди. Пиёз, помидор ва бошқа экинлардан ҳам юқори ҳосил етиштирилди.

Колхозимизда мўл ҳосил етиштирилгани туфайли давлат мажбурияти 145 процент бажарилди. Давлатга қўшимча равишда 728 тонна картошка, сабзавот, 22 тонна гўшт, 6,5 тонна сут, кўп миқдорда жун, тери ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берилди. Биз ўтган йили шаҳар меҳнаткашларига 2 минг 700 тоннадан ортиқ картошка, турли сабзавот, кўп миқдорда чорвачилик маҳсулотлари сотдик.

Мўл ҳосил катта даромад келтирди. Колхозчиларнинг ҳарбир меҳнат кунига 10 сўм 40 тийиндан пул, 7 килограммдан картошка, сабзавот, 1 килограммдан буғдой тақсимланди. Колхоз а'золари катта даромад олиб, фаровон ҳаёт кечирмоқдалар. Колхоз қишлоғи план асосида қайта қурилмоқда. 170 хўжалик янги электрлашган уйларда яшамоқда. Колхознинг бўлинмас фонди 14 миллион сўмдан ошиб кетди. Биз бу пулларни қишлоқни обод қилиш, янги ерларни ўзлаштириб, экин майдонига айлантиришга ҳамда чорвачилик фермасини механизациялаштиришга сарфлаймиз.

Колхозимизнинг экин майдони йил сайин кенгайиб, 1 минг 736 гектарга етди. Хўжалигимиз жуда йириклашди. Ба'зи ўртоқлар сабзавот колхозларини йириклаштириш катта қийинчилик туғдиради, деб ўйлайдилар. Бу фикр нотўғри. Фрунзе номли колхоз бизга бирлашмасдан илгари ҳар гектардан 1,5 — 2 тоннадан картошка ҳосили олган эди. Биз шу колхознинг участкасидан гектар бошига 20 тоннадан картошка ҳосили олмоқдамиз.

Бешинчи бешйиллик планда картошка ҳосилини 40 — 45 процент кўпайтириш кўзда тутилган. Биз ўтган йили 280 гектар ернинг ҳар гектаридан ўртача 16,6 тоннадан картошка ҳосили олдик. Бу йил картошка ҳосилини 40 процент кўпайтиришни планлаштирдик. Биз 300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 23,2 тоннадан ҳосил олиб, бешинчи бешйиллик топшириғини муддатидан олдин тўрт йилда бажарамиз. Бутун ишимизни шу асосда қайтадан қурдик.

Бригада, звенолар состави қайтадан кўриб чиқилди. Бу вазифаларга агрономиядан хабардор, қобилиятли кишилар тайинланди. Колхоз ҳосилот советининг раислари Исроил Исломов, Тешабой Толипов ўртоқлар ҳозир бригада бошлиғи бўлиб ишламоқдалар. Бошқа бригада ва звеноларнинг состави ҳам тажрибали кишилар блан мустаҳкамланди.

Кўклам экиш плани тузиб чиқилди. Экишга тайёргарлик ишлари шу план асосида олиб борилмоқда. 610 гектар ер шудгор қилинди. Ҳайдаш олдидан ернинг шароитига қараб, 450 — 500 килограммгача суперфосфат солинди. 340 гектар ерга маҳаллий ўғит чиқариб тўкилди. Экинларни парвариш қилиш вақтида озиқлантириш учун етарли миқдорда минерал ўғит ташиб келтирилди.

Бу йил 12 гектар ерга эртаги карам, 90 гектар ерга помидор экамиз. Бирнеча гектар ерга деҳқончиликда янги прогрессив усул бўлган уялаб-квадрат шаклда помидор, карам, бодринг экишни планлаштирдик. Сабзавот уруғлари сепилди. Карам кўчатлари сийраклаштирилмоқда. Карам, помидор кўчатларини чиринди-гўнглардан қилинган тувакчаларда ўстираётирмиз. Бунинг учун 251 мингта тувакча тайёрланмоқда.

Пойтахт саноат корхоналари ишчиларини ва меҳнаткашларни қишин-ёзин янги сабзавотлар блан узлуксиз та'минлаш учун зарур чораларни кўрмоқдамиз. Колхозимизда биринчи марта янги типда теплица-комбинат қурилаётир. Бу — сабзавотларни эрта ва кўплаб етиштиришимиз учун катта имконият беради.

Қишлоқ хўжалик асбобларини ремонтдан чиқариб, бригада ва звеноларга ажратиб бердик. Суғориш тормоқларини тозалаш тамомланаётир. 660 ўрнига 750 тонна картошка уруғи жамғариб қўйилди.

Биз, сабзавотчилик ишларини кўпроқ машиналаштириш блан юқори ҳосил етиштирамиз. Жонажон партиямиз ва ҳукуматимизнинг колхозчи деҳқонлар ҳақида тинмай қилаётган меҳрибонлигига жавобан картошка ва сабзавотчиликни тобора ривожлантирамиз.

Ғ. АБДУЛЛАЕВ.

Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Механизаторларнинг жавоби

Сирдар'ё район 2-нчи МТСининг механизаторлари, тракторчи ва ишчи-хизматчилари СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги тарихий қарорини зўр мамнуният блан қарши олдилар.

МТСда механизаторларнинг кўп кишилик йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда илғор бригада механиги ўртоқ Қудрат Содиқов бутун механизаторларнинг фикрини ифодалаб бундай деди: Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун тинмай ғамхўрлиқ қилиб келмоқда. Қишлоқ хўжалигига йил сайин кўплаб янги техника берилмоқда ва кўплаб мутахассис кадрлар юборилмоқда. Бу эса қишлоқ хўжалигини келажакда янада гуллатиб, яшнатиш, мамлакатни кўплаб қишлоқ хўжалик ва чорвачилик маҳсулоти блан та'мин этиш имкониятини туғдиради. Бизнинг МТСимиз 1954 йилда бирнеча кучли трактор, бульдозер ва бошқа машиналар олди. Бу йил биз хизмат қиладиган колхозларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари майдони 2500 гектарга кенгайтирилади. Пахта ҳосили эса ўтган йилга нисбатан 2 центнердан оширилади. Бригадамизнинг тракторчилари партия ва ҳукуматимизнинг қарорига жавобан тракторларнинг ремонтини 22 февральгача тамомлаш мажбуриятини олади.

Шундан сўнг сўзга чиққан бригада механиги ўртоқ Аҳмедов «Биз бугун партия ва ҳукуматимизнинг қарорини катта хурсандчилик блан қарши олдик. Бригадамиздаги бир НАТИ, бир ДТ—54 ва 3 «универсал»ни жорий ремонтдан чиқардик, кўкламги экиш кампаниясини ҳар йилдагидан ҳам шайланган ҳолда кутиб оламиз», деди.

Партия ва ҳукумат қароридан руҳланган кўпгина илғор тракторчилар трактор ремонтини муддатидан илгари тамом қилмоқда. 4-нчи бригаданинг тракторчиси ўртоқ Каримов ўз универсалининг ремонтини аллақачон тамомлаб, бригада-даги ўртоқларига ёрдамлашмоқда. Унинг мусобақадоши 5-нчи бригаданинг тракторчиси ўртоқ Николай Дубровский ҳам ўртоқ Каримов блан кетма-кет ремонтни тугаллади.

МТСда трактор ва машиналар ремонти тугамоқда. Механизаторлар трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтини муддатидан илгари тамомлаб, пахтакорлар блан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаб, чигит экиш кампаниясини энг қисқа ва энг қулай агротехника муддатида 8—10 иш кунида тамомлаш мажбуриятини олдилар.

Э. РАҲМОНОВ.

Кўкламга яхши тайёрланмоқдалар

ЯНГИЙЎЛ. Калинин қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхоз а'золари ўтган қишлоқ хўжалик йилини яхши кўрсатгичлар блан якунладилар. Улар ҳар гектар ердан 35,8 центнердан пахта олдилар. Коммунист Акбарали Султонов ва Қудрат Қоражонов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳар гектар ердан 39—40 центнердан ҳосил етиштирдилар. Колхознинг пахтачиликдан олган даромади бир йил ичида 3,5 миллион сўм ўсиб, 10,5 миллион сўмга етди. Натижада колхозчилар ҳам фидокорона меҳнатлари эвазига катта даромад олмоқдалар. Ҳарбир меҳнат кунига 10 сўмдан пул ва 2,5 килограммдан ғалла тақсимланди.

Колхознинг ҳисобот-сайлов йиғилишида бўлинмас фондга 1 миллион 570 минг сўм ажратилди. Бу маблағ хўжалик ва маданий қурилишларга сарфланади. Жумладан, ўнйиллик мактаб, трактор бригадалари учун иккита дала шийпони, ҳаммом, отхона ва тегирмон қурилади.

КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатидан ҳамда СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида» деб чиқарган қароридан илҳомланган колхозчилар кўклам ишларини қизитиб юбордилар. Ҳозир 1000 тонна маҳаллий ўғит далага чиқарилди, 500 тонна минерал ўғит ташиб келинди, 12 минг метр арик-зовурларнинг ҳаммаси тозаланиб бўлди. Колхоздаги 67 борона, 40 культиватор, 12 сеялка, 23 окучник, 41 ўғитлагич ва бошқалар ремонт қилиниб қўйилди.

Колхозчилар бу йил пахта майдонининг ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Султонов ва Қоражонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг а'золари эса ҳар гектар ердан 43 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилдилар.

Т. НИШОНБОЕВ.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШ

Янгийўл район Ниёзбоши қишлоқ советидаги Ленин номли колхоз ўтган йили 2110 гектар ердаги пахтанинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олди. Колхоз а'золари СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорига жавобан бу йил пахта ҳосилини янада ошириш ва экин майдонларини кенгайтириш учун қизғин иш бошлаб юбордилар. Улар бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш ва 50 гектар партов ерларни ишга солиб, пахта экин майдонини 2160 гектарга етказиш мажбуриятини олдилар.

Ҳозир колхозда арик-зовурларни тозалаш, маҳаллий ўғитлар тўплаш ва далага чиқариш, уруғлик чигит ва минерал ўғитларни ташиб келиш ишлари кенгайиб кетди. Бу ишларда 40 автокачка ва автомашиналар ишлаб турипти.

Ҳозиргача 1620 центнер уруғлик чигит олиб келинди ва 1450 тонна минерал ўғит келтирилиб, бригадаларга тақсимлаб берилди.

Н. АЗИМОВ.

Сайловга ташкилий жиҳатдан тайёрлик кўрилмаётир

Участка сайлов комиссияси жойлашган бинони қидириб, колхоз правлениеси раисининг кабинетига кириб қолибмиз. Чунки бу катта бинода бирнеча хона бор. Аммо бу жойда участка сайлов комиссияси жойлашганини билдирадиган биронта ёзув йўқ.

— Сайловчилар рўйхатини ҳам кеча тайёр қилиб, осиб қўйдик, ҳали камчиликлар кўп. Айниқса, бирнеча сайловчилар рўйхатга кирмай қолипти, — деб изоҳ берди участка сайлов комиссиясининг секретари ўртоқ Очил Бобоёров.

Эшигига «Агитпункт» деб ёзиб қўйилган хонанинг қулфи бирнеча кун очилмаган. Биз Сталин номли колхоз партия бюросининг секретари ўртоқ Бердиқуловдан агитпунктнинг қайси вақтларда ишлашини сўрадик. У, бироз ўнғайсизланиб, «Ҳозир калидни топиб, очиб қўямиз» деб жавоб берди. Ниҳоят бу ишга агитпункт мудири ўртоқ М. Мусаков, колхоз правление раиси ўртоқ Парпиев ва қишлоқ советининг раиси ўртоқ Мадқодировлар аралашгандан кейингина кечаси соат 11 ларда бу хонанинг калиди топилиб, агитпункт очилди.

Кўринишда сайлов участкаси ёнидаги агитпунктда ҳамма ишлар дуруст уюштирилгандек, аммо агитпункт мудири ўртоқ М. Мусаков сайловга тайёргарлик ишлари қизғин бораётган шу кунларда сайловчилар ўртасида оммавий-агитация ишларини кучайтиришга чинакам бошчилик қилмаётир. Бу ерда агитаторларнинг асосий иши фақат сайловчилар рўйхатини тузишга ёрдамлашиш ва ба'зан сайлов Низомини ўқиб бериш блан чекланган. Коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидатлари учун агитация олиб борилмаганлигидан, кўпгина сайловчилар ўз сайлов округларидан кандидати қўйилган ўртоқларни яхши билмайдилар.

Участка сайлов комиссиясининг иш фаолиятида ҳам анчагина камчиликлар бор. Участка комиссиясининг раиси ўртоқ Турдимат Мирзаев бу соҳадаги мас'улиятни унутиб қўйган. У, чорва ферма ишлари блан бандлигини рўкач қилиб, участка сайлов комиссияси ишини секретарь ўртоқ Очил Бобоёровга ташлаб қўйган.

Район ижроия комитетининг қарори блан бу участка комиссия состави тайинлангандан буён комиссия а'золарининг бирор марта йиғилиши ўтказилмаган. Иш плани ҳам тузилмаган. Шунинг натижасида комиссия составидаги ўртоқларнинг кўпи бу ишга қатнашмай келмоқда. Ҳатто кейинги кунларгача комиссия учун махсус бино ҳам ажратиб берилмаган.

Бу ерда сайловчилар рўйхатини тузиш ишига ҳам бепарволик ва мас'улиятсизлик блан қаралган. Сайловчиларни рўйхатга олиш иши қишлоқдаги мактабнинг юқори синф ўқувчиларига ва колхоз секретарьларига топшириб қўйилган. Бу ишга киришишдан аввал рўйхатчиларга пухта консультация берилмаган. Шунинг натижасида бирқанча сайловчилар рўйхатга олинмай қолган. «Озод» колхози территориясида 50 га яқин сайловчини «колхозда одам сони кўпайиб кетади», деган баҳона блан тушириб қолдирганлар. Сталин номли колхоз территориясида яшовчи сайловчилар орасида ҳам рўйхатга олинмай қолганлар бор. Бунинг устига рўйхатга олинган ба'зи сайловчиларнинг исм ва фамилиялари, туғилган йиллари ҳам нотўғри ёзилган.

Юқоридаги фактлар Оққўрғон районининг Куйбишев қишлоқ советидаги Навоий номли колхоз идорасига жойлашган сайлов участкаси иш фаолиятида ҳам рўй бермоқда. Участка сайлов комиссияси (раиси ўртоқ Аминов) ўз ишини пухта ташкил қилмаган. Ҳозиргача ҳам участка жойлашган бино яхши жиҳозланмаган, комиссия а'золарининг кўпчилиги ишга киришмаган, участкада навбатчилар тайинланмаган.

СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Низомга мувофиқ сайловчилар рўйхатини тузиш ва уни участка комиссияларига топшириш маҳаллий Советлар ижроия комитетларига юкланган. Аммо Куйбишев қишлоқ совети (раиси ўртоқ Матқодиров) бу муҳим ишга бепарволик блан қараб келмоқда. Бу ерда сайловчилар рўйхатини тузиш ишлари ҳам ёмон йўлга қўйилган.

Бундай фактларни Оққўрғон районининг бошқа қишлоқ советларида ҳам кўриш мумкин. Алимкент қишлоқ советидаги пахта заводи клубига жойлашган сайлов участкасида ва 16-нчи совхоздаги Киров сайлов участкасида ҳам сайловчилар рўйхати пухта тузилмаган.

Сайловга ташкилий жиҳатдан тайёргарлик кўришда Ўртачирчиқ районида ҳам жиддий хатоларга йўл қўйилган. Масалан, Ленин номли колхоз идорасига жойлашган 85/153-нчи сайлов участкасида сайлов Низомининг бузилишига йўл қўйилган. Масалан, сайловчилар рўйхатини Низомда белгиланган муддатдан бирнеча кун кечикиб осиб қўйилган. Участка сайлов комиссиясининг раиси ўртоқ Қувватбоев бу ишга мас'улиятсизлик блан қараб келган. Комиссиянинг секретари ўртоқ Ашуров рўйхат тузишда осонгина йўл топиб олипти. У, ўтган сайловдаги эски рўйхатларни олиб, уни янгидан кўчириб ва ҳатто қишлоқ советининг раиси ўртоқ Шермоновадан тасдиқлатиб, деворга осиб қўйипти. Ҳолбуки, илгариги сайловлардан буён бу участка территориясида сайловчилар состави бирнеча бор ўзгарди, сайловга биринчи марта қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган ёшлар ҳам анчагина бор.

Оққўрғон ва Ўртачирчиқ районларида сайловга ташкилий жиҳатдан ҳартарафлама пухта тайёргарлик кўришга э'тиборсиз қарамоқдалар. Ҳали кўп участкаларда рўйхатга олинган сайловчиларнинг исм, фамилиялари, туғилган йиллари ва турар жойлари қандай ёзилганлигини текшириш ишига киришилмаган. Бу ишда участка сайлов комиссиялари активлик кўрсатмаётирлар.

Меҳнаткашлар депутатлари Оққўрғон ва Ўртачирчиқ район советларининг ижроия комитетлари сайловга ташкилий жиҳатдан ҳартарафлама пухта тайёргарлик кўришга изчиллик блан раҳбарлик қилишлари, жойларда йўл қўйилган юқоридаги хатоларни тезликда тузатиш учун зарур тадбирларни кўришлари керак.

Т. ОРИПОВ.

«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Суратда: Область қишлоқ хўжалик виставкасида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Область қишлоқ хўжалик виставкаси

(Виставка директори ўртоқ Л. Н. ПРОКУДИН блан суҳбат)

Фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини пропаганда қилиш, уларни колхоз ва совхозлар ишлабчиқаришига татбиқ этишда область ва район қишлоқ хўжалик виставкалари катта роль ўйнайди. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми ҳарбир район ва областьда қишлоқ хўжалик виставкалари ташкил қилиб туриш вазифасини қўйди. «Шу тариқа ҳарбир илғор колхоз ва совхоз, ҳарбир МТС, — деди Пленумда ўртоқ Н. С. Хрушчев, — ўз муваффақиятларини, ўз тажрибаларини кўрсатаоладиган бўлсин».

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига жойлашган Тошкент область қишлоқ хўжалик виставкаси яқинда очилди. Виставкада 26 колхоз, 5 совхоз, 19 илмий-текшириш муассасалари ва бошқаларнинг эришган ютуқлари кенг намойиш қилинмоқда. Виставканинг сабзавот ва картошка етиштириш соҳасидаги юқори тажрибани кўрсатадиган бўлими Қорасув районидаги Ленин номли колхозда, қишлоқ хўжалигини, шу жумладан пахтачиликни механизациялаш ва унинг келажакдаги юксалишини кўрсатадиган бўлими эса Октябрь районида, СоюзНИХИнинг механизация станциясида ташкил қилинган.

Виставкани областьнинг турли районларидан келган минглаб колхозчилар, МТС, совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалиги ўқув юртларининг ўқучилари, мактаб болалари, қишлоқ хўжалик илғорларининг республика кенгаши қатнашчилари ва бу кенгашга меҳмон бўлиб келган қардош республикаларнинг вакиллари келиб кўрдилар.

Тошкент область қишлоқ хўжалиги кўп тормоқли бўлиши блан машҳур. Бу йирик пахтакор область ҳисобланиши блан бирга, унинг чорвачилиги, сабзавотчилиги, мевачилиги ҳам анча ривожлангандир. Пўстлоғидан тола олинадиган луб ўсимлиги, шоли ва бошқаларнинг асосий қисми Тошкент областида етиштирилади. Виставкани ташкил этувчилар бу тормоқларнинг ҳарбир колхозда қандай ривожлантирилаётганини тўла кўрсатишга ҳаракат қилганлар.

Виставкада область меҳнаткашларининг пахтачиликни янада ривожлантириш йўлида олиб бораётган курашларини тўла кўрсатишга катта э'тибор қилинган. Бу ерга келганлар Октябрь районидаги Каганович номли, Янгийўл районидаги Ленин номли ва Сталин номли, Гулистон районидаги Свердлов номли ва Молотов номли, Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозлар, Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози ва бошқаларнинг экспонатларини зўр қизиқиш блан тамоша қилмоқдалар.

Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов раислик қилаётган Каганович номли колхоз 1953 йилда пахта майдонининг ҳар гектаридан 38 центнердан пахта етиштириб, ажойиб ютуққа эришди. Бу колхозда бир йилда гектар бошига пахта ҳосили 8 центнердан ошди. Колхознинг даромади эса 20 миллион сўмдан ҳам ошиб кетди. Колхоз 1953 йилда ҳар центнер пахтани етиштириш учун ҳаммаси бўлиб 6,8 меҳнат куни сарфлаб, бошқа кўп колхозларга қараганда 2—3 баравар кам меҳнат куни сарф қилган ҳолда ишлади. Бу рақамлар экскурсиячиларнинг э'тиборини ўзига жалб этмоқда. Биз бу ерда ўзларининг бутун тажриба ва кучларини аямай сарфлаб, пахтадан юқори ҳосил етиштирган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Мирсулаймон Ёқубов, Қулман Мирзабоев, Яхшигул Отабоева, Райимберди Йўлдошевларнинг портретларини кўрамиз.

Каганович номли колхознинг стенди қаршисида Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг стенди бор. Бу колхоз хўжаликнинг барча тормоқлари бўйича ривожлангандир. Колхоз 729 гектар ернинг ҳар гектаридан 37 центнердан пахта ҳосили етиштирди. Ҳар гектар бедапоядан 87 центнердан беда олди. Бир йилда ҳарбир сигирдан 2778 килограммдан сут олди. Сталин номли колхоз хилма-хил маҳсулот ишлабчиқариши ва ҳар 100 гектар ердан энг кўп даромад олиши жиҳатидан Тошкент областида биринчи ўринда туради.

Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг стенди ҳам анча диққатга сазовордир. Бу колхоз кейинги икки йил ичида 250 гектардан кўпроқ янги ерни ўзлаштирди ва шу блан бирга пахта ҳосили планини ошириб бажариб келмоқда. Колхоз ерининг макети экин майдонининг борган сари кенгайиб бораётганини ва янги ерларни янада кўпроқ ўзлаштириш перспективасини яққол кўрсатиб турипти. Бу ерда чорвачилик илғорларининг ҳам анча кўзга кўринарли тажрибалари бор. Биз Янгийўл районидаги Сталин номли колхозни юқорида айтиб ўтган эдик. Калинин районидаги Сталин номли колхоз ҳам чорвачиликда ана шундай ютуқларга эришган. Қорасув районидаги Ленин номли, Калинин районидаги Ворошилов номли колхозлар сигирларни қўлда боқишга кўчириб, уларнинг сутини уч баравар кўпайтирдилар. Вревскийдаги 3-нчи ва 4-нчи совхозлар стенди тамошобинларни жуда ҳам ўзига жалб қилди. 4-нчи совхозда ҳарбир сигирдан бир йилда ўрта ҳисоб блан 5000 килограммдан сут олинди, бузоқларнинг кунлиқ ўсиши ўрта ҳисобда 750 граммга етказилди. 3-нчи совхоз ҳам 4-нчи совхоздан қолишмайди. Иккала совхозда ҳам чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратилгани учун бу ютуқлар қўлга киритилмоқда. Бу совхозларда силос учун экилган маккажўхори майдонининг ҳар гектаридан 700 центнердан жўхори поя олинмоқда. Кўкат конвейерига хашаки қовоқ, тарвуз, емлик дон ва беда экилади. Совхозларда ем-хашак экинларининг ҳар гектаридан 135 — 140 центнердан ҳосил олинмоқда.

Илғорлар тажрибаси областьда картошка ва сабзавотчиликни ривожлантиришнинг ҳам катта истиқболга эга эканлигини кўрсатади. Бунинг асосий йўли механизация ва илғор агротехникани тўғри жорий қилишдир. Буни стендлар кўрсатиб турипти. Масалан, Қорасув районидаги Тимирязев номли колхоз ўтган йили карамни тувакларда экиб, ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олди. Тошкент районидаги Сталин номли колхоз эса шу усулда экилган помидорнинг ҳар гектаридан 43 тоннадан ҳосил олди. Биринчи ҳолда ҳар гектар ердан 60 минг сўм, иккинчи ҳолда 45 минг сўмдан даромад қилинган. Сталин номли колхозда картошка квадрат шаклда уялаб экилганида ҳар гектар ернинг ҳосилига 30 центнердан ҳосил қўшилди.

Кейинги йилларда Чирчиқ бўйларида каноп ва жут етиштириш ишлари анча кенгайди ва бу экинларнинг кўпгина усталари ҳам етишиб чиқди. Виставкада Юқоричирчиқ районидаги «Правда» ва Свердлов номли, Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхозларнинг стендлари бор.

Тошкент областининг дашт тоғликларидаги баҳорикорликларда 100 минглаб гектар ерларда дон экинлари етиштирилмоқда. Оҳангарон, Паркент каби ғаллакор районлар ва Ховос районининг бир қисми чорвачиликни ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга. Бу жиҳатдан Оҳангарон районидаги Каганович номли колхознинг тажрибалари айниқса қимматлидир. Бу колхоз ишлари виставкада кенг кўрсатилган. Колхоз ғаллачиликда машиналардан кенг фойдаланди, нуқул сортли уруғ экадиган бўлди, ғалла ўримини ўз вақтида ўтказди. Натижада ўтган йил ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда қарийб 100 пуддан ҳосил олди. 586 гектар ерга ғалла эккан Сарбоев бошлиқ бригаданинг тажрибалари батафсил кўрсатилган. Бу бригада ҳар гектар кузги буғдойдан 17,3 центнер ва баҳори буғдойдан 16,7 центнердан ҳосил олди. Бригада а'золарининг ҳарбир меҳнат кунига 21,4 килограммдан дон тақсим қилинди. Колхоз ёлғиз ғаллачиликда эмас, чорвачиликда ҳам катта ютуқларга эришди. Колхознинг чорвачилиги ривожланган: 11980 бош эчкиси бўлиб, булардан 4000 таси узун жунли зотли эчкилардир. 1126 бош қорамолга эга.

Мева ва узумчилик ишларида эришилган ютуқлар донгдор боғбон Ризамат ота Мусамуҳамедовнинг ишлари блан кўрсатилади. Ризаматотанинг методи блан кесилган туплари икки-уч қаватга таралиб кўтарилган токзорлар ҳосили икки ҳисса ошган.

Область МТСларидаги ҳайдов тракторларининг сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Колхоз далаларида минглаб пахта териш, кўсак чувиш, зовур қазучи машиналар, бульдозерлар, скреперлар ишламоқда. Колхоз ишлабчиқаришида картошкани уялаб квадрат шаклда экадиган сеялка, картошка комбайни ва бошқа кўпгина ҳархил янги машиналар ҳам ишлатилмоқда. Буларнинг ҳаммаси виставкада кенг равишда кўрсатилган. МТС колхоз ишлабчиқаришида ҳал қилучи куч бўлиб қолди. Экинлардан юқори ҳосил етиштириш ва чорвачиликдан мўл маҳсулот олиш учун олиб борилаётган курашнинг муваффақияти МТСларнинг иш даражасига боғлиқдир.

Виставкада пахтани машина блан теришда эришилган тажрибаларни кўрсатишга алоҳида э'тибор қилинган. Бу жиҳатдан Мирзачўлдаги 5-нчи МТСнинг ишлари жуда қизиқарлидир. Бу МТС ўз зонасидаги пахта ҳосилининг 30 процентини, Свердлов номли колхозда эса пахтанинг 40 процентини машина блан териб берди. МТС хизмат қилаётган колхозларда ўрта ҳисоб блан ҳар гектар ердан 26 центнердан ҳосил олинди. Бу МТС стенди ёнига Октябрь районидаги Киров номли колхознинг стенди жойлашган. Бу колхозда Чиноздаги 2-нчи МТС коллективи СоюзНИХИ механизация станцияси блан биргаликда пахтачиликни комплекс равишда механизациялаштирмоқда. Колхозда ҳарбир ишловчига 3 гектардан пахта майдони тўғри келишига қарамай, ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштирилди.

Виставка ишидаги айрим камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтиш керак. Виставкага келучиларнинг берган баҳосига қараганда, МТС ларнинг ишлари етарли даражада тўла кўрсатилмаган, уларнинг колхоз ишлабчиқаришида ҳал этучилик роли яхши бўртдириб берилмаган.

Виставкага келучилар томонидан қайд қилинган яна ба'зи камчиликларни ҳам кўрсатиш керак. Колхозлардаги ем-хашак базасининг аҳволи ва бу соҳадаги тажрибалар унча яхши кўрсатилмаган. Ҳолбуки бу соҳада ҳам яхши тажрибалар бор. Виставкада Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз орқали ҳам бу тажрибаларни кўрсатиш мумкин эди. Алмашлаб экишнинг та'сири ва уни жорий қилиш ишидаги ҳозирги аҳвол, фақат илмий-текшириш муассасалари экспонатларида кўрсатилиб, колхоз ва совхозлардаги алмашлаб экиш тўғрисида биронта экспонат йўқ. Илғор ва қолоқ колхозларнинг экиндан ҳосил, чорвачиликдан маҳсулот олишлари, қишлоқ хўжалик ишларини бажариш муддатлари, маҳсулот етиштиришлари ва ҳар 100 гектар ердан олаётган даромадлари таққосланиб, равшан қилиб кўрсатилиши керак эди.

Методик характердаги камчиликлар ҳам бор. Кўпчилик колхозларнинг стендлари кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшаб қолган. Буларда нуқул меҳнатда эришилган ютуқлар кўрсатилади-ю, аммо бу ютуқларга қандай қилиб эришилган, қандай янгиликлар борлиги етарлиқ кўрсатилиб берилмаган.

Виставканинг жиддий камчилиги яна шундаки, унга қолоқ колхоз ва совхозлар қатнашмаган. Ҳолбуки, бу тўғрида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми алоҳида уқтириб ўтган эди. Таққослаш методи камчиликларни бартараф қилиш ва илғорлар тажрибасини жорий қилиш учун сафарбар қиладиган методларнинг биридир.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, область виставкасига 19 илмий-текшириш муассасалари қатнашди. СоюзНИХИнинг Оққовоқ Марказий агротехника станцияси, Марказий ўғит ва агротупроқшунослик станцияси, Марказий механизация станцияси экспонатларни тайёрлашга жиддий э'тибор берганлар. Улар, бедани нуқул ўзини экмасдан, ўтлар блан аралаштириб экишнинг, суперфосфатнинг ўзини эмас, балки уни маҳаллий ўғитлар блан аралаштириб солишнинг афзаллигини, чигитни уялаб квадрат шаклда экишнинг катта прогрессив аҳамиятини яққол кўрсатиб берадиган материаллар тайёрлаганлар. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг қишлоқ хўжалик институти, Шредер номидаги меваразаворчилик институти, САНИИРИ, чорвачилик институтлари ҳам ўз ишларини анча яхши кўрсатишлари мумкин эди. Яна бир камчилик шундаки, илмий-текшириш муассасаларининг Тошкент областидаги колхоз ва совхозлар блан жонли алоқаси кам кўрсатилган.

Кўпчилик район партия комитетлари колхозчиларнинг виставкага келиб кўришларини планли равишда ташкил қилдилар. Айниқса Ўртасарой, Сирдар'ё район ташкилотлари бу ишни яхши уюштирдилар. Аммо Пискент, Оққўрғон, Бекобод, Мирзачўл районларидан виставкага ҳозирча жуда кам киши келди. Ҳолбуки виставка бирқатор камчиликлар бўлишига қарамасдан, бу районлардаги колхозлар учун анча фойда бериши мумкин.

Қишлоқ хўжалик пропагандаси органлари илғор агротехника фани ва илғорлар тажрибасини бундан кейин ҳам кенг пропаганда қилиш йўли блан қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришга яқиндан ёрдам беришлари керак.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

Муқимий номли театрнинг бир концерти ҳақида

14 февраль—дам олиш куни Муқимий номли музикали драма ва комедия театри тамошабинларга концерт кўрсатди. Лекин концерт паст савияда ўтди.

Афишада номлари э'лон қилинган Ўзбекистон ССР халқ артистлари Турсуной Жа'фарова, Комилжон Отаниёзов ўртоқлар концертга келмадилар. Концерт 20 минут кеч бошланди, 15 минутли антракт эса 30 минутга чўзилди.

Концерт қат'ий программа асосида олиб борилмади. Конферанц Ҳамза Умаров программада кўрсатилган музика ва ашулаларнинг, шунингдек артистларнинг фамилияларини янглиш э'лон қилди. Ижро этилган бирқанча ўйин ва ашулалар бадиий жиҳатдан паст савияда бўлиб, тамошобинларни қониқтирмади. Айниқса «Тоҳир ва Зуҳра» драмасидан олинган оммавий рақс ёмон ижро этилди.

Жой номери кўрсатилмаган жуда кўп билетлар сотилиши натижасида балкон ва залда концерт вақтида ғала-ғовур бўлиб турди.

Меҳнаткашлар театрга келар эканлар, афишада ёзилган программа асосида тамоша кўришни, маданий дам олишни ҳамда ўз вақтларини хушчақчақлик блан ўтказишни истайдилар. Аммо Муқимий номли театрнинг концертларини кўришга келган тамошабинлар бу мақсадларга эришаолмай, кўп вақт ранжиб чиқиб кетадилар. Бунинг устига концерт программасида ҳозирги ҳаётимизни акс эттирадиган, камчиликларни танқид қиладиган сатирик фельетонлар, пародиялар, кулгили номерларнинг бўлмаслиги ҳам театр ижодий коллективининг меҳнаткашларнинг талаблари блан ҳисоблашмаётганликларидан дарак беради.

Муқимий номли театр дирекцияси (директори ўртоқ Раҳмонов) тамошабинларнинг ҳақли талабларини э'тиборга олиши керак.

С. ҚОРАЕВ.

Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши

БЕРЛИН, 18 февраль. (**ТАСС махсус мухбири**). Бугун эрталаб илгариги Иттифоқ Контроль кенгашининг биносида СССР, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ташқи ишлар министрларининг ёпиқ мажлиси бўлди. Тушдан кейин тўрт давлат министрлари шу бинода ўзларининг охирги — йигирмаеттинчи мажлисларига тўпландилар.

Охирги мажлисда В. М. Молотов раислик қилди.

Министрлар кун тартибидаги учинчи моддани — «Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси ҳақида»ги моддани муҳокама қилиб бўлдилар. Австрия делегациясининг раҳбари Л. Фигль биринчи бўлиб сўз олиб, Австрия масаласи муҳокама қилинган бундан аввалги мажлисда мен Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси текстига қўшимча 4-бис моддасини киритиш ҳақидаги, шунингдек 33-нчи моддани ўзгартириш тўғрисидаги совет таклифларини Австрия ҳукумати қабул қилаолмайди деб Австрия ҳукумати номидан айтган эдим, деб эслатиб ўтди. Броқ, — деди Фигль, — Австрия ҳукумати янги таклиф киритишга қарор қилди. Бу таклиф 33-нчи модданинг дастлабки ифодасида четэл қўшинларини Австриядан олиб кетиш ҳақида кўзда тутилган муддатни узайтиришни кўзда тутади. Шу блан бирга Австрия ҳукумати, четэл қўшинларини олиб кетиш муддати аниқ қайд қилиб ўтилиши керак деб ҳисоблайди. Шу сабабдан, — деди ўз сўзини давом эттириб Фигль, — мен Австрия ҳукумати номидан таклиф этаманки, шартнома проектидаги 33-нчи модданинг дастлабки текстида четэл қўшинларини олиб чиқиб кетиш ҳақидаги муддат ўзайтирилсин, лекин бу муддат 1955 йил 30 инюьдан кечикмай тамом бўлсин.

Сўнгра В. М. Молотов кун тартибидаги муҳокама қилинаётган модда юзасидан ўз мулоҳазаларини айтди.

Австрия масаласини муҳокама қилишга бағишланган 16 февральдаги мажлисда, — деди Молотов, — совет делегацияси 4-бис моддасининг СССР делегацияси таклиф этган проекти ҳақида Иден жаноблари айтган фикрларни ўрганиб чиқажагини билдирган эди. Иденнинг мулоҳазаларида, Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси текстига Австриянинг ҳарқандай коалиция ёки ҳарбий иттифоқларда иштирок қилмаслигини кўзда тутган 4-бис моддасини киритиш ўрнига Австрия ҳукуматининг бу масала юзасидан декларация эълон қилиши блан чекланиш мумкин бўлар эди, деган фикр билдирилган эди. Бу фикр биз учун мақбулдир. Бутун гап ана шундай декларациянинг текстига боғлиқ, биз бу декларацияни шартномага илова қилган бўлур эдик ва шундай қилиб, 4-бис моддаси кўзда тутган мақсаднинг, чунончи Германияга қарши олиб борилган урушда ва Австрияни озод қилишда ўз қуролли кучлари блан қатнашган бирор давлатга қарши қаратилган ҳечқандай коалиция ёки ҳарбий иттифоқларга Австриянинг қатнашмаслигини кўзда тутган мақсаднинг амалга оширилишини таъминлаган бўлур эдик.

33-нчи моддага келганда, — деди ўз сўзини давом эттириб Молотов, — совет делегацияси 16 февральдаги мажлисда бу модда таҳрирининг 5-нчи пункти текстига тузатиш киритди. Эндиликда 5-нчи пунктнинг бу қисми қуйидагича ифода қилинган:

«Германия блан сулҳ шартномаси тузиш кечикканлиги муносабати блан Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция ва Совет Иттифоқи ҳукуматлари Австрия блан тузилган шартнома кучга киргандан кейин ўз қўшинларини Австриянинг тегишли зоналари территориясидан олиб чиқиб кетишни вақтинча кечиктириш ҳуқуқига эга бўладилар. Шу блан бирга тўрт давлат ҳукуматлари Австрия территориясидан тўрт давлат қўшинларини олиб чиқиб кетиш муддати ҳақидаги масалани 1955 йилдан кечикмай яна кўриб чиқишни зарур деб ҳисоблайдилар».

Фигль жанобларининг бугунги баёноти, — деди Молотов, — совет делегациясининг мазкур таклифига яқинлашиб боради. Броқ бу боёнот етарли эмас ва 33-нчи модда кўзда тутган масалани қониқарли ҳал этаолмайди. Юз берган аҳвол муносабати блан эътироф қилишга тўғри келадики, ҳозирги вақтда Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси ҳақида келишиш мумкин эмас. Лекин бу нарса келишиш мақсадида мазкур масала юзасидан яна музокаралар олиб бориш имкониятини йўқотмайди.

Совет ҳукуматининг фикрича, — деди В. М. Молотов ўз сўзининг охирида, — Австрия ҳукумати шунга ишонажакки, СССР делегациясининг 33-нчи модда юзасидан қилган таклифлари уларнинг кейинги таҳририда Австриянинг асосий манфаатларига мос келади. Совет ҳукумати, бу масала юзасидан тўрт давлат ўртасида келишув бўлиши мумкин, деб ўйлайди.

Сўнгра Ж. Даллес сўзлади. У, Америка Қўшма Штатлари делегацияси ҳозирги кенгашда Австрия шартномаси тексти юзасидан ён бериб айтган гапларини қайтиб олади, деди. Шундай қилиб, СССР делегацияси Австрия масаласи юзасидан келишиш мақсадида кенгашда бирқанча тадбирларни кўргани ҳолда, Америка Қўшма Штатлари делегацияси Австрия блан тузиладиган шартнома проектининг ҳал этилмаган моддаларини ўринбосарлар кенгашида СССР вакили таклиф этган таҳрирда қабул қилиш ҳақидаги ҳатто ўз таклифларидан ҳам воз кечди. Шундай қилиб, Америка Қўшма Штатлари делегацияси ҳақиқатда Австрия блан давлат шартномаси тузилишини истамаганлигини кўрсатди.

Сўнгра сўзга чиққан Бидо Франция делегацияси Австрия блан СССР таклифларини ўз ичига олган давлат шартномасини имзоламаслигини айтди.

Иден ҳам Даллес баёнотига ўхшаш баёнотни қилди.

Фигль Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси проектининг 56-нчи ва 57-нчи моддалари текстига технический характердаги баъзи таклифларни тақдим этди. Бу таклифлар тўрт давлатнинг Венадаги элчиларининг функцияларига тааллуқлидир. Фигль Австрия блан тузиладиган шартнома ҳақидаги масаланинг бундан кейин халқаро музокаралар кун тартибидан олиб ташланмаслигини истаганлигини айтди.

Сўнгра В. М. Молотов сўз олди.

Совет делегацияси, — деди у, — Америка Қўшма Штатлари; Франция ва Англия ҳукуматлари вакилларининг буерда берган баёнотларини, шунингдек Австрия вакилининг баёнотини маълуматга олади, лекин шунга эътиборни жалб қилиш керак деб ҳисоблайдики, биз бугун буерда тамомила ҳал қилиб улгурмаган масалани ҳал этиш кечиктирилмаса экан ва буерда айтилган нуқтаи назарларни мувофиқлаштириш чоралари кўрилса экан.

В. М. Молотов совет делегацияси номидан қуйидаги таклифни тақдим этди.

«Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси ҳақида келишишга қаратилган ҳаракатларни давом эттириш мақсадини кўзда тутиб, СССР, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ташқи ишлар министрлари кенгаши Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси ҳақидаги музокараларни Вена шаҳрида дипломатик тартибда Австрия ҳукуматининг иштироки блан давом эттиришни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди».

Ж. Даллес аввало бу совет таклифи биринчи қарашда ўзига мақбулдек кўринганлигини айтган эди. Броқ, кейинчалик у совет таклифи текстига тузатиш тақдим этди. Бу тузатишда кўзда тутилишича, элчиларнинг Венадаги музокаралари Совет ҳукумати ўз қўшинларини Австрия территориясидан олиб чиқиб кетиш муддатини белгилашга қачон тайёр бўлишини ҳозирги кенгашда вакиллари қатнашаётган бошқа ҳукуматларга билдиргандан кейин яна бошланиши лозим.

Даллес, «Австрия блан давлат шартномаси тузиш гўё мумкин деган иллюзия туғдириш мақсадга мувофиқ эмас» деган гаплари блан ҳамда Австрия блан давлат шартномаси тузишга тезликда эришиш мумкин деб иллюзия туғдириш мақсадга мувофиқ эмас, деган гаплари блан Америка Қўшма Штатларининг Австрия масаласида тутган позициясининг асл мақсадларини яна бир марта намойиш қилди.

Бидо Даллес тақдим этган тузатишни қувватлади. Бу тузатиш совет таклифини қабул қилишни истамаганликни ниқоблашни кўзда тутади. Совет таклифи тўрт давлат ҳукуматлари ўртасида Австриянинг иштироки блан келишиш манфаатларини кўзда тутиб Австрия масаласи юзасидан бўлган музокараларни давом эттиришга қаратилгандир.

Иден ҳам Даллес тақдим этган тузатишни ёқлаб сўзлади.

Фигль музокараларнинг муваффақиятли натижаларга олиб келишига ишонч бўлган тақдирда мен музокараларнинг Венада давом эттирилишини табрик қилган бўлар эдим деди.

Сўнгра В. М. Молотов сўз олиб, Даллес таклиф этган тузатиш ҳақида совет делегациясининг фикрини айтди.

Бошқа-бошқа бўлган икки йўл бор, — деди Молотов, — бир йўл Австрия блан шартнома тузишга ёрдам беради, иккинчи йўл шартнома тузилишига тўсқинлик қилади. Совет делегациясининг фикрича, Даллеснинг таклифи Австрия блан шартнома тузишга ёрдам бермайди.

Молотов Австрия блан шартнома тузиш ишида қийинчиликлар туғдирган сабабларга тўхталиб бундай деб уқтириб ўтди: агар герман милитаризмини тиклаш йўлидаги уринишлар бўлмаса эди (бу урунишлар «Европа мудофаа бирлашмаси» тузиш планларида ўз ифодасини топди), агар Австрияни аншлюсс қилиш хавфи—кучайган бу хавф бўлмаса эди, у вақтда Австрия блан шартнома тузиш масаласида қийинчиликлар юз бериши учун асос бўлмаган бўлар эди. Лекин, маълумки, Совет ҳукумати герман милитаризмининг тикланиш хавфи кучайганлиги учун бирор хил масъулиятни ўз устига ололмайди.

В. М. Молотов айтдики, Совет ҳукумати бугун совет делегацияси тақдим этган таклиф руҳида иш кўради.

Сўнгра, раислик қилучи Молотов, Австрия масаласини муҳокама қилишни давом эттиришни истаган киши борми, деб сўради. Даллес, мен шундай деб умид билдиришни истар эдимки, тўрт давлат ҳукуматлари Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси ҳақидаги масалани имконият бўлиши бланоқ Венадаги ўз элчилари муҳокамасига топшириш учун дипломатик йўл блан алоқа қилиб турадилар, деди.

Иден ва Бидо ҳечқандай мулоҳазалари йўқлигини айтдилар.

Раислик қилучи В. М. Молотов, Австрия масаласини муҳокама қилиш тамом бўлди деб эълон қилди.

Сўнгра министрлар илгари келишиб қўйилганига мувофиқ равишда, кун тартибидаги иккинчи модда — «Германия масаласи ва Европа хавфсизлигини таъминлаш вазифалари» ҳақидаги модда юзасидан кечаги мажлисда совет делегацияси тақдим этган икки таклифни муҳокама қилишга киришдилар.

Маълумки биринчи таклифда Шарқий Германияда ҳам, Ғарбий Германияда ҳам немис полициясининг ҳамма турларининг сони ва қурол-яроғи ҳақидаги масала юзасидан тўрт давлат ўртасида келишиш матлуб эканлиги кўзда тутилади. Совет делегациясининг иккинчи таклифи Ғарбий ва Шарқий Германия ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни енгиллаштиришга қаратилган тадбирларни амалга оширишни ва шу мақсадда иккита умумгерман комитети тузишни кўзда тутади.

Совет делегацияси бу таклифларни тақдим этган вақтда бундай деган эди: биз шуни назарда тутдикки, Германия проблемасига тааллуқли асосий масалаларнинг тезроқ ҳал этилишига эришиш керак; лекин шу блан бирга Германиянинг икки қисмини иқтисодий ва маданий жиҳатдан яқинлаштиришга ёрдам берадиган баъзи амалий масалаларни ҳал этишдан бош тортиш мақсадга мувофиқ эмасдир.

Совет делегациясининг бутун Германия проблемасини умуман тубдан ҳал этишга қаратилган конкрет таклифларини кенгаш давомида доимо рад этиб келган Даллес, Бидо ва Иден бугунги мажлисда ҳам Ғарбий Германия блан Шарқий Германия ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантиришга ёрдам берадиган тадбирларни ҳам амалга оширишга ёрдам кўрсатишни истамаётганликларини намойиш қилдилар. Шу блан бирга уч ғарбий давлат министрлари ўз позицияларини оқлаш учун хилма-хил асоссиз далиллардан фойдаландилар.

Масалан, Даллес Германиянинг ҳар иккала қисмидаги немис полицияси масаласи ҳақидаги совет таклифини, бу масала Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг компентенциясига тааллуқли масала деган баҳона блан рад этди. Ғарбий давлатларнинг министрлари иккита умумгерман комитети тузиш тўғрисидаги совет таклифини қабул қилишдан бош тортаётганликларини ҳам ҳозирги кенгаш бундай қарорларни қабул қилишга ҳақли эмас, деган баҳона блан оқлашга уриндилар.

В. М. Молотов айтдики, совет делегациясининг Германиянинг ҳар икки қисмидаги ҳамма хил полиция қисмларининг сонини ва қурол-яроғини белгилашга ёрдам бериш ҳақидаги таклифини бу масалани равшанлаштириш заруриятн тақоза қилди.

Лекин бу — Ғарбий Германия учун фойдали бўлмаса керак. Шу сабабдан буерда совет таклифининг қабул қилинишига қарши қаратилган хилма-хил мулоҳазалар баён қилинмоқда.

Сўнгра Молотов кўрсатиб ўтдики, ғарбий давлатлар министрларининг совет делегацияси тақдим этган иккинчи таклифни ҳам қабул қилишдан ўзларининг бош тортаётганликларини оқлаш учун келтирган далиллари асоссиздир.

Совет делегацияси, — деди Молотов, — совет таклифларини қабул қилишдан бош тортилаётганлигини маълумотга олади ва кенгаш муҳокамасига қуйидаги таклифни киритади:

«Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари ва СССР ҳукуматлари Германия масаласини Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига мувофиқ равишда қониқарли ҳал этишга қаратилган ҳаракатларини давом эттирадилар».

Даллес дарҳол сўз олиб, «энди янги таклифларни кўриб чиқишга киришиш учун вақт йўқ» деб ҳисоблайман, деди.

Бидо Даллеснинг позициясига қўшилиб, бу совет таклифи «ҳозирги кенгаш ҳужжатлари орасига киритилмаслиги лозим» деди.

Иден совет таклифи текстини «ўрганишга тайёр эканлигини» истар-истамас айтса ҳам, лекин аслда дарҳол Даллес блан Бидонинг фикрига қўшилганлигини билдирди.

Сўнгра министрлар Берлин кенгашининг натижалари тўғрисида ўзаро келишилган ахборот текстини тасдиқладилар. Бу ахборот кун тартибидаги биринчи моддага — «Халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтириш тадбирлари тўғрисида ва Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси ташқи ишлар министрларининг кенгашини чақириш ҳақида»ги моддага доир масалалар юзасидан ёпиқ мажлисларда қабул қилинган қарорларни ҳам ўз ичига олади.

Шу муносабат блан Даллес, кенгашда қурол-яроғларни камайтириш ҳақидаги масала юзасидан қабул қилинган қарор ҳозирги вақтда Америка Қўшма Штатлари блан Совет Иттифоқи ўртасида атом масаласи юзасидан бўлаётган музокараларга асло таъсир қилмаслиги лозим, деб таъкидлаб ўтди.

Мажлис охирида министрлар охирги баёнотларини қилдилар. Улар ўз баёнотларида кенгашнинг якунлари ҳақида ўз нуқтаи назарларини баён қилиб бердилар.

Даллес кун тартибидаги иккинчи ва учинчи моддаларни муҳокама қилиш натижалари «жуда афсуслантирганлиги»ни айтди. У бунга Шарқ блан Ғарб ўртасидаги «асосий принциплар конфликти» сабаб бўлди деб изоҳ беришга уринди ва ғарбий давлатлар амалга ошираётган, сиёсатни, яъни бирқанча Ғарбий Европа давлатларидан иборат ҳарбий группировка тузишга қаратилган сиёсатни ҳимоя қилиб гапирди. Бу сиёсат Европада коллектив хавфсизлик системасини барпо этиш йўлида тўсқинликлар туғдираётган сиёсатдир.

Сўнгра Даллес айтдики, «асосий принциплар конфликтлари» бўлишига қарамай, министрлар бу кенгашда баъзи бир муваффақиятларга эришдилар. Даллес шу блан бирга, Жанвада Америка Қўшма Штатлари, Франция, Англия, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси вакилларидан, шунингдек бевосита манфаатдор бўлган мамлакатларнинг вакилларидан иборат кенгаш чақирилиши ҳақида келишилганлигини ва қурол-яроғларни камайтириш ҳақидаги масала юзасидан келишилганлигини кўрсатиб ўтди.

Биз буерда қилган ишлардан, — деди Даллес, — биз кўп нарсани ўрганиб олдик, бу жуда муҳим, биз буни эътиборсиз қолдирмаслигимиз керак. Шу блан бирга Даллес, ғарбий давлатлар «ўзларининг потенциалларини мумкин қадар кўпайтиришга» қаратилган ғайратларини сусайтирмайдилар, деди, яъни қурол-яроғларни янада кўпайтиришга чиқирди.

Бидо ўз баёнотида бундай деди: «Берлин кенгашининг тақдири бошқа кенгашларнинг тақдиридек ёмон бўлмади, агар бу кенгашда ҳечқандай битимга келинмаган бўлса эди, бу кенгашнинг тақдири ҳам шундай ёмон бўлиб чиққан бўлур эди, Берлин кенгаши унинг олдини олабилди». Бидо илова қилиб айтдики, лекин ҳали жуда муҳим ихтилофлар ҳал бўлмай қолди, уларни бартараф қилиш енгил бўлмайди. Гарчи ҳозирги дунъё парчаланган бўлса ҳам, — деди у, — бундан тинчлик йўлидан олға қараб бориш учун биргаликда қарорлар қабул этишга уриниш керак эмас деган хулосани чиқариш ярамайди.

Бидо ҳозирги кенгашнинг натижаларига «кам натижалар эмас» деб баҳо берди. Кенгаш қатнашчилари, — деди у, — муҳим қарорларни қабул қилдиларки, бу қарорлар халқаро муносабатларни яхшилаши мумкин. Бу, гарчи кўзда тутилган даражада бўлмаса ҳам, ҳархолда эришилган натижалар тўрт давлатни умидвор қилади.

Сўнгра Иден сўзлади. У, кенгашда кун тартибидаги иккинчи ва учинчи моддаларнинг муҳокама қилиш якунларини «умидсизлантирувчи» якунлар деб атади. Шу блан бирга Иден кенгашда эришилган битимларни «бирмунча муваффақият» деб атади. Иден Жанвада кенгаш чақириш тўғрисидаги қарорни прогресс деб таърифлади ва бу кенгаш Паньминьчжоньдаги музокаралар кириб қолган боши берк кўчага хотима беради, деди. У, Жанвадаги кенгашни мамнуният блан кутаётганлигини ва бу кенгашда тинчликни таъминлаш учун муҳим битимларга эришилади деб умид қилганлигини айтди.

Даллес кенгаш қатнашчиларига Америка делегацияси номидан ташаккур изҳор қилди.

Мажлис охирида В. М. Молотов кенгашнинг якунлари ҳақида баёнот берди. (В. М. Молотовнинг баёноти газетанинг шу сонида эълон қилинди).

В. М. Молотов ўз баёноти тамом бўлганидан кейин дедики, совет делегацияси ўз томонидан Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Англия ташқи ишлар министрларига ушбу кенгашдаги ҳамкорликлари учун ташаккур изҳор қилади. Совет делегацияси тўрт делегациянинг ҳамма ходимларига кенгаш вақтида ғайрат блан муваффақиятли ишлаганликлари учун ташаккур билдиради.

Шундан кейин В. М. Молотов, ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши ёпиқ, деб эълон қилди.

Тўрт давлат ташқи ишлар министрлари Берлин кенгашининг 1954 йил 18 февральдаги охирги мажлисида В. М. МОЛОТОВНИНГ баёноти

СССР, Франция, Англия, ва Америка Қўшма Штатлари ташқи ишлар министрларининг ушбу Берлин кенгаши халқаро аҳволнинг кенгаш олдига қўйилган масалаларини кўриб чиқди. Кенгашда бўлиб ўтган фикр алмашув бу ерда вакиллари қатнашаётган давлатларнинг позицияларини тўғрироқ тушуниб олишга ёрдам берди.

Ҳукуматларимизнинг позициялари ўртасида бўлган тафовутлар бу ерда яққол аниқланди. Шу блан бирликда, манфаатдор томонлар шу тафовутларни камайтиришга интилишни ҳақиқатан кўрсатар эканлар, мазкур тафовутларни камайтириш йўллари равшанроқ бўлиб келади.

Ўзининг ўзгармас тинчлик сиёсатига содиқ бўлган СССР ҳукумати Берлин кенгаши тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашга ёрдам берган қадар халқларга фойда етказади, деб ҳисоблаб келди ва ҳисобламоқда.

Маълумки, баъзи катта давлатларда мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилашга қаршилик қилаётган кучлар бор. Бу кучлар халқаро кескинликни сақлашга, эҳтимолки, бу кескинликни кучайтиришга ҳам манфаатдордирлар. Масалан, Кореяда урушнинг тўхтатилиши уларни чўчитиб юборди, чунки улар катта ҳарбий заказларга ва зўр бериб қуролланишга манфаатдордирлар. Ахир, бу нарса уларнинг чўнтакларини тўлдиришга, олаётган фойдаларини ва ҳаддан ташқари кўп фойдаларини кўпайтиришга ёрдам беради-ку.

Аммо мазкур мамлакатлардаги тор ва фақат алоҳида имтиёзли группаларнинггина, бошқа одамлар ҳисобига ўз бойликларини чексиз кўпайтиришга интилаётган группаларнинггина манфаатлари мана шундайдир. Халқ оммасининг манфаатлари эса, айтиш мумкинки, катта ва кичик миллатларнинг манфаатлари эса бутунлай бошқачадир. Халқлар халқаро муносабатлардаги кескинликнинг юмшатилишига, тинчликнинг мустаҳкамланишига манфаатдордирлар. СССР ҳукумати ўзининг бутун ташқи сиёсатида мана шу манфаатларга амал қилади.

Бу кенгашда, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Англия ва Совет Иттифоқи ҳукуматлари қуролсизланиш проблемаларини муваффақиятли ҳал қилишга ёки, лоақал, қурол-яроғларни анча камайтиришга ёрдамлашиш чораларини кўрадилар, деган битимга келинди. Бу битим тўрт давлат ҳукуматларига маълум мажбуриятлар юклайди.

Сўнгра, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Англия, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикасининг, шунингдек тегишли масалаларда бевосита манфаатдор бўлган мамлакатлар вакилларининг Жанвада кенгашини чақириш масаласида битимга келинди. Шу кенгашда Корея масаласини узил-кесил ҳал қилишга ёрдам бериш кўзда тутилади. Бундай битим тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига ва Кореяни миллий бирлаштириш масаласини ҳал қилиш манфаатларига мос келади. Кенгашда Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш масаласи ҳам кўриб чиқилади. Ҳинди-Хитой халқларининг тинчлик ўрнатиш йўлидаги ва миллий-озодлик йўлидаги интилишлари барча эрксевар халқлар томонидан тегишли равишда қўллаб-қувватланиши лозим.

Германия масаласини муҳокама қилаётган вақтда биз ҳаммамиз, бу масаланинг ҳал қилиниши Европада хавфсизликни таъминлаш блан чамбарчас боғлиқ эканлигини айтдик. Бунинг маъноси шуки, Германия демократик ва тинчликсеварлик негизларида бирлаштирилиши лозим ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига йўл қўймаслиги лозим.

Германия масаласида тўрт давлат позициялари ўртасидаги тафовутлар нимадан иборат эканлиги энди етарлик равишда аниқланди. Германия проблемасини ҳал этиш, аввало, немисларнинг ўзларига тааллуқли иш эканлиги ушбу Берлин кенгашида айниқса равшан бўлиб қолди. Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари ва СССР ҳукуматлари Германия масаласини ҳал қилиш учун масъул эканликларини ўзларидан соқит қилмайдилар, лекин улар Германия территориясидаги четэл оккупациячи қўшинлари фақат чекланган вазифаларгагина эга эканлигини унутишлари мумкин эмас ва бу қўшинлар Германияни бирлаштириш, Германия давлатининг бирлигини демократик ҳамда тинчликсеварлик негизларида қайтадан тиклаш масалаларини ҳал этишдан немисларни четлаштирмаслиги лозим.

Биз бу кенгашда немисларни кенгашга чақириб, уларнинг фикрини эшитиш ва Германияни бирлаштиришнинг кечиктириб бўлмас вазифалар тўғрисида ҳамда тинчликни ва Европадаги хавфсизликни таъминлашда герман халқининг иштирок этиши ҳақида герман халқининг ўзи нималарни ўйлаётганлигини билиб олиш сингари шу қадар оддий масалада ҳам, афсуски, гаплашиб, бир фикрга келаолмадик. Совет вакиллари шу нарсага аминдирларки, агар биз немисларнинг фикрини эшитганимизда эди, Шарқий ва Ғарбий Германия вакилларининг фикрини эшитганимизда эди, бутун герман халқини қизиқтираётган ва кечиктириб бўлмайдиган масалаларни ҳал этишни кўп жиҳатдан енгиллаштирган бўлур эдик.

Немисларнинг ҳаммаси Германия давлатининг бирлигини қайтадан тиклаш масаласига бутун эътиборини бермоқда. Биз Германиянинг бирлигини тиклаш учун умумгерман эркин сайловларини тезроқ ўтказишга ёрдам беришимиз лозим. Агар биз Германияда эркин сайловлар бўлишини ҳақиқатан истар эканмиз, бу сайловларни четэл оккупациячи маъмурлари эмас, балки немисларнинг ўзлари ўтказишлари лозим.

Чинакам эркин умумгерман сайловларининг ўтказилишини таъминламоқ учун Совет ҳукумати қатъий равишда чеклаб қўйилган ҳарбий қисмлардан ташқари, бутун четэл оккупациячи қўшинларини Германиянинг бутун территориясидан олиб чиқиб кетишни таклиф қилди. Шундай қилинганда, герман халқининг ички ишига, яъни Умумгерман миллий парламентига депутатларни эркин сайлашдек нуқул ички ишига четэл давлатларининг аралашуви ва тазйиқ ўтказиши эҳтимолини йўқотиш мумкин бўлур эди.

Германия блан сулҳ шартномаси тузиш масаласи кечиктириб бўлмайдиган масаладир. Германия блан сулҳ шартномасини тезроқ тузиш зарурлигини қаттиқ туриб ёқлаш Германиянинг бирлигини тезроқ қайтадан тиклашни қаттиқ туриб ёқлаш демакдир. Германия блан тузиладиган сулҳ шартномасини тайёрлашга киришиш тўғрисида биз ҳозирча бир фикрга келишга муваффақ бўлолмадик. Аммо, бу масала ҳал этилиши лозим. Совет ҳукумати, Германия масаласини Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига мувофиқ, қониқарли равишда ҳал қилиш йўлида тўрт давлатнинг ҳаракат ва ғайрат қилиши давом эттирилажак, деб умид қилади.

Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция ва СССР ҳукуматлари уруш вақтида ўзаро гаплашиб бир фикрга келаолган эдилар. Шунинг учун ҳам улар тинч шароитларда ўз ҳаракатларини уйғунлаштириш, айниқса янги уруш хавфининг олдини олиш учун ўз ҳаракатларини уйғунлаштириш йўлларини топишлари лозим.

Совет ҳукумати айрим мамлакатларнинг бошқа давлатларга қарши қаратилган ҳарбий гуруҳларини тузишга ўзининг салбий муносабатда бўлиб келганлигини ҳечқачон яширган эмас. Халқаро муносабатларда мана шундай ҳарбий гуруҳлар тузилиши уруш хавфининг кучайишига олиб келади, халқлар ўртасида мустаҳкам тинчлик ўрнатиш манфаатларига зид бўлиб тушади.

Совет ҳукумати Европа мудофаа бирлашмаси сингари ҳарбий гуруҳнинг алоҳида хавфли эканлигини кўрсатиб ўтмаслиги мумкин эмас, чунки бундай ҳарбий гуруҳнинг тузилиши герман милитаризмининг қайтадан тикланиши демакдир. Бу хилдаги планлар Европадаги тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига хилофдир.

Шу сабабли, Совет ҳукумати Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа Шартномаси проектида баён қилинган таклифни тақдим қилди. Шу шартномада Германия ҳам, ҳозирги пайтда — Шарқий ва Ғарбий Германия, Германиянинг бирлиги қайта тиклангандан кейин эса — Бирлашган Германия тенгҳуқуқлик асосларида иштирок қилиши мумкин эди. Европадан ташқаридаги давлатлар ҳам Европада коллектив хавфсизлик системасини амалга оширишга ёрдам бераолган бўлур эдилар. Биринчи жаҳон уруши ҳам, иккинчи жаҳон уруши ҳам Европадан бошланиб кетганлигини унутиш нотўғри бўлур эди. Шунинг учун ҳам Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа Шартномасини тузиш ҳақида Совет Иттифоқи томонидан қилинган таклиф алоҳида аҳамиятга эгадир.

Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси масаласи ушбу Берлин кенгашида ҳам ҳал этилиши мумкин эди. Юқорида айтиб ўтилган ва герман милитаризмининг қайтадан тикланиши хавфини кучайтираётган планлар бунга ҳозирча халақит берди. Шундай бўлса ҳам, Совет ҳукумати бу масалани яқин фурсатда ҳал қилиш имконияти бор, деб ишонч билдиради. Буни Австрия ҳукумати назарда тутиши зарур ва Австрия халқи буни тўғри тушуниб олиши зарур.

Берлин кенгашининг чақирилганлиги ва Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари ҳамда СССР ташқи ишлар министрлари ўртасида яна бевосита алоқа боғланганлиги ҳозирги шароитда муайян аҳамиятга эгадир. Бу нарса халқаро муносабатлардаги кескинликни янада камайтириш учун ҳал этилиши зарур бўлган ва ҳал этилиш пайти келиб қолган баъзибир халқаро проблемаларни кўриб чиқишга ёрдам беради.

Бу кенгашда ҳал этилмай қолган вазифалар кун тартибидан чиқариб ташланмайди. Биз шу масалаларни ҳал қилиш йўлидаги ҳаракатимизни давом эттиришимиз ва шу масалаларни ҳал қилишга янада зўр бериб эришмоғимиз лозим.

Биз ишонамизки, Берлин кенгаши тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, давлатларнинг халқаро ишлардаги ҳамкорлигининг ривожлантиришга ёрдам беражак.

Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Буюк Британия ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши тўғрисида А Х Б О Р О Т

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Буюк Британия ташқи ишлар министрлари — В. М. Молотов, Жон Фостер Даллес, Жорж Бидо ва Антони Иденларнинг 1954 йил 25 январьдан 18 февральга қадар Берлинда кенгаши бўлиб ўтди. Улар қуйидаги масалалар юзасидан битимга келдилар:

I.

«СССР, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Буюк Британиянинг Берлинда мажлис ўтказаётган министрлари,

Бирлашган ва мустақил Кореяни тинч йўл блан барпо қилиш халқаро кескинликни камайтиришда ҳамда Осиёнинг бошқа районларида тинчликни тиклашда муҳим фактор бўлиши мумкинлигини **эътиборга олиб;**

Корея масаласини тинч йўл блан ҳал қилишга эришмоқ учун СССР, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Буюк Британия, Хитой Халқ Республикаси, Корея Республикаси, Корея Халқ-Демократик Республикаси вакилларининг ҳамда Кореядаги уруш ҳаракатларида қуролли кучлари иштирок этган ва кенгашда ҳозир бўлишни истаган бошқа мамлакатлар вакилларининг кенгашини 1954 йил 26 апрельда Жанвада чақиришни **таклиф қиладилар;**

СССР, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Буюк Британия, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа манфаатдор давлатларнинг вакиллари чақирилиб ўтказиладиган кенгашда Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш масаласи ҳам кўриб чиқилади, деган **битимга келдилар.**

Бунда шу нарса кўзда тутиладики, мазкур кенгашда иштирок этиш учун чақириш ҳам, уни ўтказиш ҳам, дипломатик таниш шу вақтгача рўй бермаган бўлса, ҳарқандай ҳолда дипломатик таниш деб қаралмаслиги лозим».

II.

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Буюк Британия ҳукуматлари,

мустаҳкам тинчликни ўрнатмоқ учун халқаро ихтилофларнинг ҳал этилишини қуролсизланиш тўғрисида ёки, лоақал, қурол-яроғларни анча камайтириш тўғрисида битим тузилиши кўп жиҳатдан осонлаштирган бўлур эди, деб қатъий ишонганлари ҳолда,

Бирлашган Миллатларнинг 1953 йил 28 ноябрьдаги резолюциясининг 6-нчи моддасида кўзда тутилганидек, шу проблемани муваффақиятли ҳал этишга ёрдамлашмоқ учун бундан буён фикр олишиб туражаклар».

Германия масаласи бўйича, Европа хавфсизлиги масалалари бўйича, шунингдек Австрия масаласи бўйича тўрт министр ўртасида ҳартомонлама фикр олишув бўлди, лекин улар шу масалалар юзасидан битимга келаолмадилар.

Марҳум С. Д. Благоеванинг жасадини узатиш

18 февральда Москвада Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси марҳум ўртоқ Стелла Дмитриевна Благоеванинг жасади қўйилган тобутни узатиш маросими ўтказилди.

Соат 7 дан 30 минут ўтганида Болгариянинг Москвадаги элчихонаси биносидан марказий аэродромга томон мотам юруши бошланди. Мотам маросимини фахрий ҳарбий эскорт кузатиб борди. Тобут олдида Болгария Коммунистик партиясининг энг кекса арбобларидан бири, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси С. Д. Благоеванинг портрети кўтарилган. Мотам маросимининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетидан, ССР Иттифоқи Министрлар Советидан, СССР Олий Совети Президиумидан, турли совет ташкилотларидан, СССРдаги элчихоналар ва миссиялардан юборилган гулчамбарларни кўтариб борадилар.

Аэродромда фахрий ҳарбий қоровул сафга тизилди. Тобут ва гулчамбарлар самолёт олдига қўйилди. Мотам марсияси чалинади. СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосарларидан В. А. Зорин, В. В. Кузнецов, ташқи савдо министрининг ўринбосари К. И. Коваль, СССР Славянлар комитетининг раиси А. С. Гундоров, Москва шаҳрининг коменданти генерал-майор И. С. Колесников, СССР Ташқи ишлар министрлиги, Ташқи савдо министрлиги, ВЦСПС, четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти, тинчликни ҳимоя қилучи Совет комитети. Совет хотин-қизлари антифашист комитетининг масъул ходимлари, меҳнаткашларнинг вакиллари, Москва фан ва санъат арбоблари марҳумни узатиш учун келдилар.

Аэродромда Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Гэ Бао-цюань, Корея Халқ-Демократик Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Лим Хэ, Германия Демократик Республикасининг СССРдаги фанқулодда ва мухтор элчиси Р. Аппельт, Мўғулистон Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Д. Адилбиш, Чехословакия Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Я. Вошаглик, Руминия Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси М. Даля, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси В. Левиковский, Венгрия Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси А. Складан, Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Нгуэн Лонг Банг ҳозир бўлдилар. Аэродромда СССРдаги бирқанча элчихоналар ва миссияларнинг бошлиқлари ва ходимлари ҳам бор эди.

С. Д. Благоева жасади солинган тобут самолётга қўйилди. Болгария Халқ Республикасининг миллий гимни ва Совет Иттифоқининг Давлат гимни янграйди. Самолёт парвоз қилиб, Софияга учиб кетди. (ТАСС).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/II да **Юрак сирлари,** 21/II да кундуз **Кечирилмас гуноҳлар,** кечқурун **Бир севги афсонаси.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/II да **Кармен,** 21/II да кундуз **Евгений Онегин,** кечқурун **Травиата.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/II да **Муқимий,** 21/II да кундуз **Сорочинск ярмаркаси,** кечқурун **Муқимий.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **йиртқич ҳайвонларни ўргатучи биринчи рус артисти Н. П. Гладильшиков, сальтомортальчи жокейлар группаси** ва **янги усулда от ўргатучи Н. А. Никитинларнинг иштироки блан катта цирк тамошалари.** Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни, 21/II да **уч марта тамоша.**

«РОДИНА» (кечқурун), НАВОИЙ номли (кечқурун), «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ» (кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Соялар.**

«РОДИНА» — кундуз **Валерий Чкалов.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Ҳаво извошчиги.**

НАВОИЙ номли кинотеатр — кундуз **Ойга учиш.**

СОБИР РАҲИМОВ номли кинотеатр — кундуз ва кечқурун **Котовский**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 135, Совет қурилиши бўлими — 157, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва санъат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 50, Хатлар бўлими — 136, Секретариат — 157, эълонлар бўлими — 38142.

Р. 00443. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1573.